

1. EPIC PR

1.1. Ako Slovensko nedokáže podporiť šikovné firmy alebo 6 príbehov o tom, že im ani európsky certifikát nepomohol 18.08.2020 dennikn.sk Tomáš Hrivňák	3
1.2. Výzva poľnohospodárov na segmentáciu veľkých polí 20.08.2020 Rádio Lumen	9
1.3. Svet od soboty žije na ekologický dlh: Potrebujeme 1,6 planéty, zdroje sme ale tentokrát vyčerpali neskôr 20.08.2020 interez.sk Lukáš Muža	10
1.4. Vytvorenie grantovej podpory pre inovatívne podniky je nevyhnutné 20.08.2020 teraz.sk	10
1.5. Nový odsolovací materiál udělá z mořské vody během několika minut pitnou vodu 19.08.2020 zoommagazin.iprima.cz istock.com	11
1.6. Francúzskych farmárov trápí sucho 18.08.2020 TA3	12
1.7. BASF určí uhlíkovú stopu pre každý zo svojich 45-tis. produktov 18.08.2020 abc-byvanie.sk BE DIGITAL s.r.o., http://bedigital.sk	13
1.8. Česká inovace mění tradiční postupy v zemědělství 18.08.2020 onbusiness.cz	14
1.9. Vědci zjistili, že lidská těla jsou zamořena mikroplasty 18.08.2020 e15.cz Marek Schwarzmann	15
1.10. EU zpřísnila fytozdravotní požadavky v ochraně před virem hnědé vráscitosti plodů rajčete 18.08.2020 agris.cz ÚKZÚZ	15
1.11. Škodí repka včelám? Odborníci si to nemyslí 17.08.2020 sme.sk SME Creative	15
1.12. AGROKOMPLEX OBNOVÍ VÝSTAVY, VEL'TRH NIE 17.08.2020 MY Nitrianske noviny - Noviny Juhozápadu Miriam Hojčušová	18
1.13. Farmári stále čakajú na reformu agropolitiky, pripravuje sa prechodné obdobie 17.08.2020 euractiv.sk Maros Koren	19
1.14. Tu sme stále len za agrobarónov. So Sabolom si kupujeme farmu v Rusku, hovorí bývalý šéf pozemkového fondu Šebek 15.08.2020 dennikn.sk Ivan Haluza	20

Ako Slovensko nedokáže podporiť šikovné firmy alebo 6 príbehov o tom, že im ani európsky certifikát nepomohol [URL](#)

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: dennikn.sk, Strana: 0, Autor: Tomáš Hrivniák, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 19.08.2020 02:33, Celková návštevnosť: 48 649, Země: Slovensko, Rubrika: Ekonomika, AVE: 40 992,00 Kč, GRP: 1,06

... vládnej výzvy, musí si na administratívu najať súkromného konzultanta a dobre ho zaplatiť. Sama to nezvládne. Ďalšia nádejná bratislavská firma **Pewas** vyvíja superabsorbenty pre farmárov. Na **osivo** sa nanesie vrstva superabsorbentného prípravku, semená si tak vedia udržať vlahu a vyklíčia aj v...

Výzva poľnohospodárov na segmentáciu veľkých poľí

RÁDIO, Datum: 20.08.2020, Zdroj: Rádio Lumen, Zpráva: 4, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 20.08.2020 21:02, Poslechovosť pořadu: 0, Země: Slovensko, Pořad: Infolumen 17:30, AVE: 6 670,00 Kč, GRP: 2,15

... to, aby sme mali tú krajinu takto rozdelenú, aby bola odolnejšia. Júlia KAVECKÁ, moderátorka-----Podľa generálneho riaditeľa sekcie **poľnohospodárstva** na ministerstve Martina Nevolného rôznorodosť v krajine v minulosti zabezpečovala aj živočíšna výroba, tá však neustále...

Svet od soboty žije na ekologický dlh: Potrebujeme 1,6 planéty, zdroje sme ale tentokrát vyčerpali neskôr [URL](#)

WEB, Datum: 20.08.2020, Zdroj: interezsk, Strana: 0, Autor: Lukáš Muža, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 20.08.2020 11:09, Celková návštevnosť: 34 835, Země: Slovensko, AVE: 48 678,00 Kč, GRP: 0,76

... uhlíčiť. Pri našich aktuálnych nárokoch by sme potrebovali 1,6 planéty. „Aj Slovensko má príležitosť investovať teraz do premeny hospodárstva a **poľnohospodárstva**, do tvorby zelených pracovných miest, ochrany biodiverzity a opatrení na zmiernenie dôsledkov klimatickej krízy. Podporujeme snahu...

Vytvorenie grantovej podpory pre inovatívne podniky je nevyhnutné [URL](#)

WEB, Datum: 20.08.2020, Zdroj: terazsk, Strana: 0, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 21.08.2020 01:53, Celková návštevnosť: 23 339, Země: Slovensko, AVE: 6 405,00 Kč, GRP: 0,51

Certifikát **Seal of Excellence** firmy v prípade existencie podpornej schémy na národnej úrovni, oprávňuje čerpať financie na prípravu produktu na vstup na trh. Bratislava 20. augusta (TASR) - Slovenská aliancia pre inovatívnu ekonomiku (SAPIE) považuje za nevyhnutné vytvorenie grantovej schémy...

Nový odsolovací materiál udělá z mořské vody během několika minut pitnou vodu [URL](#)

WEB, Datum: 19.08.2020, Zdroj: zoommagazin.iprima.cz, Strana: 0, Autor: istock.com, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 19.08.2020 18:09, Země: Česko

... nový MOF materiál nazvaný PSP-MIL-53 s veľmi sľubnými vlastnosťmi. MOF materiály jsou obecně díky svému velkému specifickému povrchu vynikajícími **absorbenty**. Komprimované množství takového materiálu odpovídající čajové lžičce může po uvolnění tlaku pokrýt plochu fotbalového hřiště. Právě této...

Francúzskych farmárov trápi sucho

TV, Datum: 18.08.2020, Zdroj: TA3, Zpráva: 13, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 18.08.2020 18:53, Sledovanosť pořadu: 0, Země: Slovensko, Pořad: Správy TA3 15:00, AVE: 105 408,00 Kč

... redaktorka-----Teplota vzduchu v týchto oblastiach aktuálne dosahuje aj 40 stupňov Celzia. Prognózy hovoria, že to bude pokračovať aj v nasledujúcich dňoch. Francúzske ministerstvo **poľnohospodárstva** sa preto rozhodlo, že poľnohospodárov podporí. Patrícia Kordiaková, TA3.

BASF určí uhlíkovú stopu pre každý zo svojich 45-tis. produktov [URL](#)

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: abc-byvanie.sk, Strana: 0, Autor: BE DIGITAL s.r.o., http://bedigital.sk, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 18.08.2020 13:21, Celková návštevnosť: 32, Země: Slovensko, AVE: 1 277,00 Kč, GRP: 0,00

... pre tento progresívny segment vyčlenili 60 perc. rozpočtu na výskum a vývoj. Tieto riešenia sa podieľajú aj na domácom trhu, napr. na digitalizácii **poľnohospodárstva**. Slovenským zákazníkom dodávame tiež štvorcestné katalyzátory či špeciálne materiály znižujúce hmotnosť, a tým aj spotrebu áut, "...

Česká inovace mění tradiční postupy v zemědělství [URL](#)

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: onbusiness.cz, Strana: 0, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 18.08.2020 21:00, Celková návštevnosť: 3 500, Země: Česko, AVE: 8 500,00 Kč, GRP: 0,04

... vyvinula technologii, která využívá snímky z družic společně s dalšími zdroji dat ke stanovení optimální dávky hnojiv, přípravků na ochranu rostlin a **osiva** pro jednotlivé části zemědělské půdy. Výsledná data automaticky předává postřikovačům a další zemědělské technice. Služba s názvem Varistar...

Vědci zjistili, že lidská těla jsou zamořena mikroplasty [URL](#)

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: e15.cz, Strana: 0, Autor: Marek Schwarzmann, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 19.08.2020 02:32, Celková návštevnosť: 117 688, Země: Česko, Rubrika: Magazín, AVE: 35 000,00 Kč, GRP: 1,31

... jasný trend. Dřívější výzkumy odhalily, že člověk průměrně pozře kolem pěti gramů plastu každý týden – tedy ekvivalent jedné platební karty. Za **mikroplast** je považována částice umělé hmoty menší než pět milimetrů. Přítomnost mikroplastů byla již dříve potvrzena třeba i v balené vodě nebo ve...

EU zpřísnila fytoosanitární požadavky v ochraně před virem hnědé vrásčitosti plodů rajčete URL

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: agris.cz, Strana: 0, Autor: ÚKZÚZ, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 19.08.2020 02:32, Celková návštěvnost: 3 196, Země: Česko, Rubrika: Zemědělství, AVE: 500,00 Kč, GRP: 0,04

... brown rugose fruit virus) do EU a jeho dalším rozšiřováním na území EU. Zavádí povinnost vzorkování a testování veškerého uskladněného neotestovaného **osiva** rajčete a papriky na ToBRFV při přemísťování v rámci EU. Tímto nařízením se zrušuje prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/1615, které vstoupí...

Škodí repka včelám? Odborníci si to nemyslí URL

WEB, Datum: 17.08.2020, Zdroj: sme.sk, Strana: 0, Autor: SME Creative, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 02:42, Celková návštěvnost: 81 958, Země: Slovensko, Rubrika: Slovensko, AVE: 38 430,00 Kč, GRP: 1,78

... ukazuje, že chemickými postreky je riziková predovšetkým pre včely a ostatný hmyz. Na druhej strane olej z repky pestovanej v systéme ekologického **poľnohospodárstva** je jedným z výživovo najkvalitnejších olejov vyprodukovaných na Slovensku, je na úrovni panenského olivového oleja," hovorí...

AGROKOMPLEX OBNOVÍ VÝSTAVY, VEL' TRH NIE

TISK, Datum: 17.08.2020, Zdroj: MY Nitrianske noviny - Noviny Juhozápadu, Strana: 5, Autor: Mriam Hojčušová, Prodáno: 400, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 00:01, Země: Slovensko, Rubrika: Spravodajstvo, AVE: 18 767,32 Kč

... Prihlásení vystavovatelia sú zo Slovenska, k dnešnému dňu je ich asi sto." Cieľom nového projektu je zamerať pozornosť mladej generácie na **poľnohospodárstvo** ako moderné odvetvie, ktoré má budúcnosť. Na návštevníkov čakajú rôzne prezentácie, podobné bývajú aj na poľnohospodárskom veľtrhu...

Farmári stále čakajú na reformu agropolitiky, pripravuje sa prechodné obdobie URL

WEB, Datum: 17.08.2020, Zdroj: euractiv.sk, Strana: 0, Autor: Maros Koren, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 02:41, Celková návštěvnost: 1 795, Země: Slovensko, Rubrika: Poľnohospodárstvo, AVE: 7 686,00 Kč, GRP: 0,04

... Doteraz totiž nebolo jasné, s akým veľkým rozpočtom bude môcť európsky agrárny sektor počítať. Slovensko dlhodobo presadzovalo, aby obálka určená pre **poľnohospodárstvo** bola spolu s kohéznou politikou, teda eurofondami, čo najväčšia. Nová agropolitika Únie by však nemala byť iba o dotáciách, ale ...

Tu sme stále len za agrobarónov. So Sabolom si kupujeme farmu v Rusku, hovorí bývalý šéf pozemkového fondu Šebek URL

WEB, Datum: 15.08.2020, Zdroj: dennikn.sk, Strana: 0, Autor: Ivan Haluza, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 16.08.2020 02:54, Celková návštěvnost: 48 649, Země: Slovensko, Rubrika: Ekonomika, AVE: 40 992,00 Kč, GRP: 1,06

Bývalý šéf Slovenského pozemkového fondu z čias prvej vlády Smeru Miloslav Šebek patrí k najvplyvnejším hráčom domáceho **poľnohospodárstva**. Neovláda iba viaceré farmy v Malohonte, na Gemeri a Spiši, ale aj firmu, ktorá drží skoro celý slovenský trh s insemináciou dobytky. Mediám sa dlhodobo...

1.1. Ako Slovensko nedokáže podporiť šikovné firmy alebo 6 príbehov o tom, že im ani európsky certifikát nepomohol URL

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: dennikn.sk, Strana: 0, Autor: Tomáš Hrivniák, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 19.08.2020 02:33, Celková návštěvnost: 48 649, Rubrika: Ekonomika, AVE: 40 992,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 1,06

Malá trnavská firma vyvíja fintechnový produkt Everifin. Niečo ako univerzálny internet banking, v ktorom si môžete spojiť všetky bankové účty do jednej aplikácie. Zároveň môže šetriť lesy, lebo pracuje s digitálnymi faktúrami. V máji zaň od Európskej komisie dostala Certifikát výnimočnosti, lebo projekt zapadá aj do jej aktuálnej zelenej stratégie.

Bratislavský Autech získal certifikát, ktorý má identifikovať sľubné projekty a pomôcť im získať financovanie, za AgeVolt. Ten sa zaoberá nabíjacími stanicami pre elektromobily. Zakladateľ firmy však tvrdí, že ak firma chce získať financovanie z niektorej vládnej výzvy, musí si na administratívu najatť súkromného konzultanta a dobre ho zaplatiť. Sama to nezvládne.

Ďalšia nádejná bratislavská firma **Pewas** vyvíja superabsorbenty pre farmárov. Na **osivo** sa nanesie vrstva superabsorbentného prípravku, semená si tak vedia udržať vlahu a vyklíčia aj v nepriaznivých podmienkach. Európsky certifikát výnimočnosti získala už šesťkrát. Nepomohlo.

Firma MAINDATA má už osem Certifikátov výnimočnosti, no v slávnej výzve bývalého ministra školstva Plavčana bol vraj ich projekt extrémne neinovatívny..

Peter Leitner, ktorého firma Leitner Technologies dokáže spracovať odpad na energiu procesom chemického štiepenia bez uhlíkovej stopy a má objednávky z Anglicka, Írska aj Islandu, na slovenský trh a slovenské výzvy na peniaze od štátu či Únie už rezignoval: „Tu sa tento biznis robiť jednoducho nedá,“ tvrdí.

Najmenej pätnásť výnimočných

Certifikát výnimočnosti od Európskej komisie získalo od roku 2014 pätnásť slovenských firiem. Certifikát (**Seal of Excellence**) je značka kvality pre projekty, ktoré si podali žiadosť o dotáciu z programu Európskej komisie pre výskum a inovácie EIC Accelerator. Ten je súčasťou stratégie Horizont 2020.

Projekty, ktoré **Seal of Excellence** získajú, síce splnili podmienky medzinárodnej výzvy, ale nepatria medzi prvé dve až štyri percentá firiem, ktoré dokáže Európska komisia priamo financovať.

Certifikát tak má pomôcť identifikovať ocenené projekty ako kvalitné a sľubné a pomôcť im získať financovanie z vlastnej krajiny alebo od súkromného investora.

Okrem prestíže a dobrého pocitu však Certifikát výnimočnosti neprinesol najinovatívnejším slovenským firmám žiadne peniaze.

Firma **Pewas**: Certifikát získali šesťkrát

Firma **Pewas** je zameraná na výskum superabsorbentov a možnosti ich využitia. Superabsorbenty sú materiály schopné nasat' veľké množstvo vody, 200- až 500-násobky vlastnej hmotnosti. **Pewas** sa zameriava na vývoj Aquaholderu, čo je produkt určený pre **poľnohospodárstvo**. Na **osivo** sa nanesie vrstva superabsorbentného prípravku, semená si tak vedú vo svojej blízkosti udržať vlhku a rýchlejšie vyklíčia. Poľnohospodárom by tento produkt mohol zvýšiť výnosy na hektár a pomôcť s produkciou v obdobiach sucha.

„**Seal of Excellence** sme získali už šesťkrát. Prvýkrát sme sa do grantovej súťaže Európskej komisie zapojili v roku 2017,“ hovorí riaditeľ firmy **Ivo Krpelan**. Grantový program s názvom SME Instrument, ktorý bol premenovaný na súčasný EIC Accelerator, fungoval až do minulého roku na dvojstupňovom princípe.

V prvej fáze firma mohla získať príspevok na takzvanú štúdiu uskutočniteľnosti vo výške 50-tisíc eur. Tento príspevok sa Pewasu podarilo získať.

V druhej fáze, ktorá predstavuje aj súčasnú podobu programu EIC Accelerator, sa hlási v každoročných štyroch výzvach niekoľko tisíc európskych firiem.

Pewas v hodnoteniach získal 13,6 bodu z 15, no na postup medzi firmy, ktoré získavajú grant do výšky 2,5 miliónov eur to nestačilo.

Za každý pokus o grant získali jeden **Seal of Excellence**. Certifikát by mal uľahčiť firme prístup k financovaniu z národných dotačných schém. Pri firmách, ktoré certifikát majú, je totiž jasné, že prešli nezávislou porotou, ktorá ohodnotila ich projekt ako inovatívny, ekonomicky spoľahlivý a trhovo uplatniteľný.

Na podporu inovácií vraj nie sú peniaze

Na Slovensku však výzva, ktorá by umožnila inovátorom získať peniaze pre projekty rýchlo a jednoducho, zatiaľ neexistuje.

Jediné výzvy, ktoré sa na formu podpory Európskej komisie podobajú, sú výzvy zamerané na podporu zapájania malých a stredných podnikov do programov EÚ. Firmy, ktoré v tejto grantovej výzve uspejú, získajú de facto obdobu niekdajšej prvej fázy programu SME Instrument, teda päťdesiat tisíc eur na vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti svojho projektu.

Gestorom výzvy na podporu firiem, ktorých projekty už testom uskutočniteľnosti prešli pred medzinárodnou komisiou, by malo byť ministerstvo hospodárstva a túto ambíciu rezort aj mal. V minulom roku dokonca prebiehali aj rokovania so slovenskými inovátormi na túto tému, no keď sa debaty konečne ubrali produktívnym smerom, zmenila sa vláda a krajinu ovládla pandémia koronavírusu. Všetok pokrok bol razom zmrazený.

A ešte treba upraviť pravidlá pre štátnu pomoc

Ministerstvo hospodárstva otvorene priznáva, že vyhlásiť výzvu pre držiteľov **Seal of Excellence** malo v pláne už od začiatku tohto roka, ale pre koronakrízu boli všetky možné prostriedky z operačných programov presunuté do systému, ktorým sa podnikateľom poskytujú zvýhodnené pôžičky.

Podľa Petra Slováka z odboru riadenia operačných programov a metodiky tohto ministerstva môže byť výzva projektov so **Seal of Excellence** financovaná, iba ak sa ušetria prostriedky z projektov v niektorom z rozbehnutých operačných programov.

Ako dodáva, vyhlásenie výzvy je limitované okrem peňazí aj európskymi zákonmi. Tie potrebujú najprv prejsť novelou, až potom bude možné podporiť inovatívne firmy za rovnakých podmienok, ako by boli dotované priamo z Európskej komisie. Firmy by sa tým vyhli novému výberovému konaniu na Slovensku a dotácie by dostali na základe projektu, ktorý schválila Európska komisia. Teraz to podľa Slováka nie je možné.

Ivan Filus, ktorý zastáva pozíciu národného kontaktného bodu Slovenska pre Horizont 2020, tvrdí, že Európska komisia momentálne pripravuje výnimku z pravidiel štátnej pomoci.

Tá momentálne hovorí, že ak členská krajina začne dotovať projekt na základe rozhodnutia mimo štátnej úrovne, ako je to aj v prípade Horizontu 2020, kde sa rozhodnutie robí na úrovni EÚ, môže dostať výnimku z pravidiel štátnej pomoci. Teda nebude musieť postupovať podľa klasických pravidiel dotácií z eurofondov, ale firmám bude poskytnuté financovanie za podmienok ako z Európskej komisie.

Dostali by tak 70-percentné financovanie projektov z verejných zdrojov namiesto 40-60 percent, ako je to bežné. „Podľa mojich informácií by táto výnimka mala byť poskytnutá všetkým členským krajinám EÚ v októbri tohto roku,“ hovorí Filus.

Podľa Filusa ide okrem udelenia výnimky na úrovni EÚ aj o politické rozhodnutie, ktoré by zaradilo schému **Seal of Excellence** do plánu výziev aj s relevantnými finančnými prostriedkami.

To rozhodnutie by mal spraviť minister hospodárstva Richard Sulík.

Už včera bolo neskoro

Ak chce ministerstvo na financovanie výzvy, ktorá si podľa Filusa žiada 25 miliónov eur, využiť staré eurofondy, treba na jej vytvorení pracovať už teraz a zaradiť ju do plánu ministerstva.

Väčšina inovatívnych projektov je naplánovaná na dvojročné obdobie. Preto ak majú firmy so **Seal of Excellence** na výskum a vývoj využiť nevyčerpané eurofondy z programovacieho obdobia 2014-2020, musia ich minúť do konca roku 2023.

Nevyužitú sú pritom vyše štyri miliardy eur. Výzva pre tieto firmy by podľa Filusa mala byť hotová najneskôr začiatkom budúceho roka, inak sa peniaze reálne nevyužívajú.

Peter Slovák z ministerstva hospodárstva reaguje, že ministerstvo na podobe výzvy pracuje, lenže na špičkové projekty nemá peniaze a výzva pre držiteľov Certifikátu výnimočnosti bola pre to aj vyradená z programu výziev rezortu hospodárstva.

Projekt AgeVolt: Ničí nás byrokracia

Výhoda, ktorú si na grantoch od Európskej komisie slovenskí inovátori vážia najviac, je rýchlosť a jednoduchosť v administratíve. Zatiaľ čo firma, ktorá sa dostane ku kontraktu s Európskou komisiou, získa časť financií hneď po podpise zmluvy a môže s nimi sama hospodárne nakladať, na Slovensku je predfinancovanie v grantových programoch len nesplneným snom.

Vypĺňanie žiadosti o financovanie projektov na získanie slovenských dotácií je podľa Jána Zuštiaka, zakladateľa projektu Age Volt na nabíjačky elektromobilov, také zložené, že ak chce firma uspieť, musí si na administráciu žiadosti najatť súkromného konzultanta alebo asistenčnú firmu. Okrem toho, že náklady za služby dosahujú často tisíce eur, firma konzultantovi v prípade úspechu musí vyplatiť aj poplatok vo výške päť až desať percent hodnoty grantu.

Ján Zuštiak Foto – AgeVolt

Inovátori majú problém aj s rigiditou projektov: „Na dva roky dopredu si musíte naplánovať ešte aj tonery do tlačiarne,“ vysvetľuje Zuštiak.

Problém vidí aj riaditeľ Pewasu **Krpelan**: „Pri výskume sa veľmi ľahko môže stať, že niekam smerujete, ale napokon sa musíte otočiť a hľadať riešenia úplne inde. Je preto zložené napísať do projektu, akú presne technológiu budeme na vývoj potrebovať. Ak sa totiž niečo v priebehu výskumu zmení a my nebudeme vedieť reagovať, tak to bude škoda pre náš projekt, ale aj pre investované peniaze.“

Okrem toho v grantoch zo slovenských operačných programov absentuje poriadne predfinancovanie. Vývojárske firmy preto žijú počas čerpania programu v neistote, že pokiaľ spravia aj najmenšiu chybu vo výkazníctve, budú musieť peniaze vrátiť, respektíve projekt im nakoniec nebude preplatený.

Vyhlásenie výzvy pre ocenené firmy má oproti súčasnej ponuke Operačného programu pre výskum a inovácie aj inú výhodu. Zúčastniť by sa jej mohli aj firmy s biznisovými alebo finančnými projektmi, ktoré sa momentálne v dotáciách pre priemyselný výskum a technologický vývoj nevedia nájsť.

Nedôvera inovatívnych zabíja

Pri získavaní výhodných úverov alebo grantov od štátu firma musí preukázať aj určitú mieru finančnej stability. Zuštiak z projektu AgeVolt vysvetľuje, že preto produkt zastrešili zabehnutou firmou AuTech a nevytvorili novú firmu.

Podľa Krpelana z Pewasu existuje pri zapájaní sa do dotačných programov vysoká miera nedôvery inštitúcií, či sa peniaze použijú hospodárne. „Malým startupom, ktoré rozbiehajú mladí ľudia bez prostriedkov, by museli garantovať projekty ich rodičia, napríklad založením rodinných domov. Inak nemajú šancu preukázať stabilitu.“

Podľa Zuštiaka tieto požiadavky kontrastujú s jeho rozhovormi s viacerými investormi, ktorí zasa nechcú vstupovať do firiem starších ako tri roky. „Na Slovensku si teda firma musí vybrať, či chce požiadať o úver a granty – vtedy musí byť stabilná firma s dobrými číslami, alebo chce získať investora a vtedy musí byť nová. Jednoducho, postavené na hlavu.“

Čas hrá proti projektom

„V Európskej komisii dokázali vyhodnotiť náš projekt za tri týždne, na Slovensku tento proces trvá rok,“ vysvetľuje Zuštiak z projektu AgeVolt. Pokračuje, že ak by chceli využiť program na zapájanie malých a stredných podnikov do financovania EÚ, aby sa následne mohli zúčastniť napríklad výzvy EIC Acceleratora v októbri, tak by to ani nestihli. Prítom je to posledná výzva pre Horizont 2020.

Firmy, ktoré prichádzajú s novými produktmi, však toľko času nemajú. „Vždy, keď vyrábate niečo výnimočné, si musíte uvedomiť, že to nerobíte sami,“ hovorí **Krpelan** z Pewasu. Jeho firma potrebuje získať obnos peňazí na vývoj čím skôr, pretože môže prísť veľmi ľahko niekto väčší a silnejší. A produkt, ktorý je momentálne na svete unikátom, razom nebude spájaný so Slovenskom a ani z toho krajina nebude mať profit.

„Síce sme z operačného programu získali okolo 900-tisíc eur, ale na dokončenie projektu do dvoch rokov potrebujeme viac peňazí,“ vysvetľuje riaditeľ Pewasu. Projekt, za ktorý jeho firma získala certifikát, mal hodnotu dva a pol milióna eur, rovnakú sumu by teda vedeli získať v prípade vyhlásenia výzvy aj zo slovenských schém.

Krpelan pokračuje, že v ich odvetví je operatívne a rýchle konanie nad zlato, pretože ak zmeškajú obdobie sejby, musia čakať zase celý rok, aby v testovaní mohli pokročiť.

Prípad MAINDATA: Pre Slovensko „extrémne neinovatívni“

Firma MAINDATA získala od roku 2014 už osem certifikátov výnimočnosti. Spoločnosť stavila na financovanie z národných zdrojov. V roku 2017 sa prihlásila do výzvy, ktorú vyhlásilo ministerstvo školstva, vtedy pod záštitou Petra Plavčana z SNS. Minulo sa na ňu takmer 300 miliónov eur, no Dušan Stelov z toho pre svoju firmu nevidel ani cent. Podľa komisie, ktorú už vtedy kritici označili za veľmi neodbornú, bol ich projekt extrémne neinovatívny, napriek tomu, že nezávislá medzinárodná

komisia ho osemkrát ohodnotila ako sľubný.

„Snažil som sa presvedčiť ministerských pracovníkov, že ide o šikovnú možnosť vyhnúť sa akýmkoľvek podozreniam z klientelizmu a úplatkov, keďže pri podpore by sa brali do úvahy rozhodnutia zahraničných hodnotiteľov, na ktorých slovenská vláda nemá dosah.“

S týmito argumentmi Stateľov nepochodil a priznáva, že uvažoval aj o presunutí firmy do Fínska, kde je podľa jeho slov „dostupná národná podpora projektov so Seal of Excellence niekoľko rokov“.

Pre úplnosť však Ivan Filus komunikujúci s Horizontom 2020 dodáva, že zavedenie kvalitných výziev pre držiteľov Seal of Excellence je v Európe skôr raritou ako dobrým pravidlom, keďže na plnohodnotnú podporu firiem za rovnakých podmienok ako z EIC Acceleratora je potrebné získať už spomínanú európsku výnimku.

Fintech Everifin: Zaujal aj prezidentku

Jana Malečková je spoluzakladateľka firmy Usability Engineering Center. Vyvíja fintechový produkt Everifin, univerzálny internet banking, v ktorom si používatelia budú môcť spojiť všetky svoje bankové účty v EÚ do jednej aplikácie. Firmy môžu zároveň cez túto aplikáciu prijímať a vystavovať digitálne faktúry.

Aj tento projekt získal certifikát výnimočnosti, a to v poslednej májovej výzve EIC Acceleratora, ktorá bola zameraná na zelené projekty a súvisela s európskym ekoplánom Green Deal.

„Náš projekt je zelený, pretože šetríme kancelársky papier na faktúry,“ vysvetľuje spoluzakladateľka projektu Everifin.

Pri nedávnej návšteve Trnavy sa s podnikateľmi pracujúcimi na ekologických riešeniach stretla aj prezidentka Zuzana Čaputová. Jednou z firiem, ktorú prezidentka navštívila, bola aj Usability Engineering Center.

Jana Malečková pri tejto príležitosti upozornila, že na Slovensku absentuje výzva, prostredníctvom ktorej by sa drželia certifikátu výnimočnosti mohli dostať k prostriedkom EÚ, aby mohli priniesť svoje produkty na trh.

Podľa hovorca prezidentky Martina Strižinca sa už prezidentka zaujímal, v akom stave sa táto výzva nachádza. Čo ministerstvo hospodárstva prezidentke odpovedalo, hovorca nechcel odpovedať.

Strižinec dodáva, že prezidentka Čaputová považuje podporu inovatívnych projektov za kľúčovú pre transformáciu slovenskej ekonomiky.

Jana Malečková navrhuje, že výzva pre firmy so Seal of Excellence by mala byť čo najviac podobná systému fungujúcemu v Európskej komisii.

Vo financovaní cez slovenské štruktúry je podľa nej nutné vyriešiť chýbajúce predfinancovanie a zmeniť nutnosť verejného obstarávania pre jednotlivé položky projektu, napríklad možnosť zaradiť freelancerov medzi osobné výdavky, čo momentálne v slovenských schémach nie je možné. Malečková odporúča zjednodušiť systém riadenia a vykazovania, najmä zdĺhavé a neflexibilné procesy pri akejkoľvek zmene v projekte, a nakoniec zrušiť viacstupňové kontroly a audity.

„Slovensko má na tácke pätnásť výnimočných firiem, ktoré by túto krajinu mohli posunúť dopredu. Treba ich len nakopnúť a podporiť, no, žiaľ, sektor inovácií sa u nás neskutočne ignoruje,“ hovorí Malečková.

Firma Leitner Technologies: Slovenských zákazníkov už odmietame

Peter Leitner a jeho firma Leitner Technologies dokáže spracovať odpad na energiu procesom chemického štiepenia, pri ktorom nezanechá žiadnu uhlíkovú stopu. Jeho firma získava zákazky z Írska, Anglicka aj Islandu. Zo Slovenska však nie. „Slovenských zákazníkov, bohužiaľ, otáčame už na vrátnici, tu sa tento biznis robiť jednoducho nedá,“ tvrdí Leitner.

Prekážkou je najmä chýbajúca legislatíva. Leitner Technologies môže obchodovať aj vo všetkých krajinách V4 – okrem Slovenska.

Leitner získal s projektom spracovania odpadu Seal of Excellence už v roku 2016. A pokiaľ ide o využitie certifikátu, zostal odradený.

„Mňa sa už táto téma netýka, za ten čas sme sa s firmou posunuli inde. Ak by aj výzvu vyhlásili, musel by som do nej ísť s iným projektom.“

Šéf inovátorskej firmy na obchodovanie na Slovensku už zanevrel. Svoju podnikateľskú budúcnosť si v rodnej krajine bez zmien legislatívy predstaviť nevie.

Grant zatiaľ získali dve firmy

Dotáciu z výzvy EIC Accelerator získali historicky len dve slovenské firmy.

Prvou sa v decembri minulého roka stala firma Pavla Čekana MultiplexDX, ktorá získala grant vo výške troch miliónov eur za vysoko presné testy na diagnostikovanie rakoviny prsníka. V súčasnosti je firma spájaná s vývojom prvých slovenských PCR testov na ochorenie COVID-19.

V tohtoročnej májovej výzve EIC Accelerator uspelo 64 z vyše dvetisíc firiem. Medzi nimi bola aj slovenská technologická spoločnosť Sensoneo, ktorá vyvíja a poskytuje riešenia na inteligentnú správu odpadov, ktoré mestám a súkromným

spoločnostiam umožňujú efektívnejšie nakladať s odpadom a znížiť jeho negatívny dosah na životné prostredie. Spoločnosť na to používa vlastné senzory, ktoré monitorujú odpad v reálnom čase. Tieto dáta kombinuje s monitorovacími zariadeniami a so špeciálnym softvérom.

Pre klientov to znamená, že dokážu napríklad optimalizovať zvoz odpadu, zavádzať automatizované systémy a spravodlivé poplatky za odpad na základe toho, koľko ho domácnosť vytvorí a ako dobre ho triedi.

Okrem grantu vo výške takmer 1,4 milióna eur na uskutočnenie predkladaných projektov získala spoločnosť aj investičnú príležitosť od Fondu Európskej investičnej rady vo výške 3 milióny eur na urýchlenie rozvoja.

Systém dotácií nefunguje ani v Česku

O dotácie na inovácie sa v Českej republike stará Technologická agentúra ČR. No podobne ako slovenské ministerstvo hospodárstva ani česká inštitúcia zatiaľ nenašla spôsob, ako by projekty so **Seal of Excellence** mohla podporiť.

Výnimkou bol program podpory pre firmy, ktoré získali certifikát v prvej fáze programu SME Instrument. Do roku 2019 vyhlásili v Česku päť týchto súťaží, no so zánikom SME Instrumentu (a s prechodom na EIC Accelerator) zanikla aj dotačná schéma.

Spôsob, akým by technologická agentúra mohla napodobniť súčasnú verziu európskeho programu, ešte nenašli. Hovorkyňa Technologického agentúry Ivana Drábková vysvetľuje, že agentúra nie je schopná v žiadnom programe pokryť rozmanitosť projektov so **Seal of Excellence**. Aj ona potvrdzuje, že takýto spôsob dotácie neumožňuje ani metodika eurofondov.

Drábková pokračuje, že financovanie projektov s Certifikátom výnimočnosti agentúra zvažovala, ale „charakteristiky ako tematický záber projektov či výška dotácií sú navzájom také odlišné, že žiadny dotačný program nebol vhodný“.

Technologická agentúra ďalej odkazuje aj na malý počet projektov so **Seal of Excellence** (menej ako 20), pre ktoré sa im vraj dotácie neoplatí vymýšľať.

Skúsenosť Visual Reading: Peniaze z dotačných schém sú nápor na psychiku

Dušan Baranec získal **Seal of Excellence** dvakrát, a to za svoj projekt Visual Reading, ktorý je určený na vzdelávanie detí v špeciálnych školách s poruchami v komunikácii. Ide o výučbu čítania, písania, rozvoj reči a jej chápania.

Visual Reading pozostáva z digitálnej aplikácie a interaktívneho šlabikára. Interaktívny šlabikár obsahuje 1800 kariet. Karty sú z rôznych oblastí, je na nich napísané slovo aj s obrázkom. „Každý učiteľ v špeciálnej škole si vyrába kartičky, my sme to urobili za nich a je tam pridaná hodnota v technológii.“ Každá kartička obsahuje NFC čip, a pokiaľ sa priloží k čítačke, slovo sa napríklad vyhlásuje alebo sa k nemu ukáže grafika.

Certifikát výnimočnosti sa zatiaľ firme hodil najmä na reklamné účely a Baranec verí, že mu v blízkom čase pomôže, pretože sa uchádza o grant z Nadácie Pontis.

Produkt Baranec poskytujú zatiaľ dvom slovenským školám, ktoré od neho majú program zadarmo. Špeciálne školy mu na revanš dávajú na program spätnú väzbu. Firma má príjem z aplikácie v obchode Google Play, ktorú si sťahujú ľudia po celom svete, keďže funguje v desiatich jazykoch.

Ďalšie prostriedky prišli do firmy z Barancovej druhej spoločnosti Normex a od súkromného investora. Nenávratné finančné príspevky spolu 120-tisíc eur dostali z ministerstiev hospodárstva a školstva.

„Získanie peňazí z dotačných schém je jedna z psychicky najnáročnejších vecí, ktoré môžete v rámci fungovania firmy robiť,“ komentuje svoju skúsenosť Baranec. Pravidlá finančnej podpory sa totiž podľa šéfa nitrianskej firmy menia za jazdy: „Zrazu vám napíšu, že máte vyplniť nejaký dotazník, o ktorom ste v živote nepočuli.“

Napríklad dotazník týkajúci sa ekonomickej stability – musíte získať dostatočný ekonomický rating, inak firme nebude vyplatená napríklad zálohová platba, napriek tomu, že zmluvu s ministerstvom už podpísala.

„Implementačné agentúry, ktoré dotačné programy s firmami korigujú, majú obrovské nedostatky v ľudských zdrojoch.“ Baranec vysvetľuje, že jeden projektový manažér môže mať na starosti aj dvadsať projektov.

Agentúry preto stačia len na základné úkony. „Len čo nastane nejaký problém, tak sa ostáva len modliť, aby to dobre dopadlo,“ vysvetľuje šéf Visual Reading. Lahko sa totiž môže stať, že dotácia povedzme na štyri mesiace jednoducho vypadne, a to aj v projekte, ktorý už živí niekoľkých zamestnancov, pričom firma musí platiť faktúry za tovar alebo techniku.

„Najhoršie je, keď vám manažér z implementačnej agentúry nevie odpovedať na otázku. Vy sa ho opýtate, či si môžete konkrétnu vec dať do nákladov, a on vám odpovie, že nevie,“ hovorí Baranec

Podľa Baranca však ani výzva EIC Accelerator nie je dokonalá. „Vo výzve získava grant pramálo slovenských firiem v porovnaní so západnou Európou.“

Výzvu vyhodnocuje nezávislá medzinárodná porota a práve nestrannosť je najhodnotnejšou devízou **Seal of Excellence**. Nepomer s hoci aj populačne porovnateľnými krajinami je však skutočne viditeľný: napríklad menej ako šesťmiliónové Dánsko získalo v januári 2020 tridsať certifikátov výnimočnosti a tri dotácie, zatiaľ čo ho Európska komisia udelila iba štyrom slovenským firmám.

Rozdelenie Certifikátov výnimočnosti (oranžová farba) a dotácií (modrá) z Európskej komisie medzi jednotlivé krajiny. Zdroj – Európska komisia

Podobne to dopadlo aj v doposiaľ poslednej výzve tohto roka, kde certifikát opäť získali štyri slovenské projekty, pričom omnoho menší Island ich získal desať.

Slovenskí držiteľia **Seal of Excellence**

Allia, s. r. o.

Vývoj celosvetovej asistenčnej platformy Vitiport, ktorá uľahčuje a optimalizuje potrebné kroky tak, aby zvýšila účinnosť opatrení proti patogénom pri pestovaní hrozna.

altFINS, j. s. a.

Vývoj systému pre investorov na analýzu, obchodovanie a sledovanie digitálnych aktív založených na technológii blockchain (kryptomeny, tokeny).

Autech, s. r. o.

Vývoj AgeVoltu – hardvéru a softvéru nabíjacej stanice pre elektromobily na vytvorenie komplexných nabíjacích systémov pre koncového zákazníka, samosprávy a podniky.

GA Drilling, a. s.

Vývoj plazmového vŕtania a frézovania technológiou Plasmabit v geotermálnej energetike, olejárskom a ťažobnom priemysle, dokáže fungovať aj pri extrémnych teplotách a tlaku hlboko pod zemskou kôrou.

Leitner Technologies, s. r. o.

Vývoj technológie na recykláciu odpadových materiálov, ktorá ich pomocou elektrického termického rozkladu premení na procesnú kvapalinu a plyn, použiteľné ako ekologické palivá. Technológia neprodukuje takmer žiadny odpad ani splodiny.

MAINDATA, s. r. o.

Vývoj služby Stream Hash, ktorá zefektívňuje satelitnú distribúciu signálu pre pozemné vysielanie digitálnej televízie, s výraznými úsporami prevádzkových nákladov na distribúciu signálu k pozemným televíznym vysielateľom cez satelity.

MATSUKO, s. r. o.

Vývoj holografického komunikačného programu, ktorý prostredníctvom zmiešanej reality a trojrozmerných hologramov vytvára nový formát pre vzdialenú komunikáciu, napr. pri práci z domu či riadení geograficky distribuovaných tímov.

Night Sky, s. r. o.

Vývoj celosvetového informačného systému Genimen-Port poskytujúceho poľnohospodárom včasnú, presnú a personalizovanú informáciu k ochrane ovocných sádov pred škodlivými patogénmi.

Visual Reading, j. s. a.

Vývoj viacúčelového profesionálneho edukačného systému na rozvoj čítania, pochopenia reči a jazyka, na podporu reči pre deti so znevýhodnením.

Pewas, s. r. o.

Vývoj produktu **Aquaholder**, založeného na vlastnej technológii obalovania osív, ktorá využíva superabsorpčné polyméry na zvýšenie poľnohospodárskej produktivity pre oblasti s nedostatkom vody na celom svete.

R-DAS, s. r. o.

Smart inovácie pracujúce s čipom s presahom do rôznych oblastí od zdravotníctva až po digitálnu bezpečnosť, napr. superbezpečné technológie a systémy pre mobilné elektronické služby (eGov, eHealth, eID a ePass).

Sensoneo, j. s. a. – momentálne aj príjemca grantu EIC Accelerator

Vývoj inteligentných riešení na smart riadenie odpadového hospodárstva. Kombinujú pokročilé senzory, ktoré monitorujú naplnenosť kontajnerov a ich obsluhu s cloud softvérom na zobrazovanie aktuálneho stavu, riadenie zvozov po najlepších trasách a vyhodnocovanie dát.

Solargis, s. r. o.

Vývoj softvérového riešenia, ktoré uľahčuje analýzu, zhodnotenie a riadenie procesov celého životného cyklu solárnej energie s cieľom zvýšenia hodnoty fotovoltaickej energie.

Tachyum, s. r. o.

Vývoj vysoko výkonného, univerzálneho procesorového čipu na spracovanie dát, umelú inteligenciu a superpočítače.

Vývoj aplikácie Everifin, ktorá umožňuje pohodlne spravovať účty vo viacerých krajinách, priame okamžité platby bez kartových asociácií, správu investícií, kryptoaktív alebo iných finančných aktív, ako aj možnosť doručovať faktúry online.

1.2. Výzva poľnohospodárov na segmentáciu veľkých polí

RÁDIO, Datum: 20.08.2020, Zdroj: Rádio Lumen, Zpráva: 4, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 20.08.2020 21:02, Poslechovost pořadu: 0, Pořad: Infolumen 17:30, AVE: 6 670,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 2,15

Júlia KAVECKÁ, moderátorka

Poľnohospodárski prvovýrobcovia by mali pestovať úrodu na poliach, ktoré budú pôsobiť vľúdnejšie, budú fragmentovanejšie a rozdelené na viac segmentov. Počas návštevy salaša v obci Pružina v Považskobystrickom okrese to povedal minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Ján Mičovský. Podľa neho by mali osievať parcely tak, aby neboli väčšie ako 50 ha. V prípade plôch, ktoré sú ekologicky ohrozené eróziou, by pokojne stačilo aj 30 ha. Ako ale dodal, zatiaľ poľnohospodárom za šetrný vzťah k pôde nemôže nič sľúbiť.

Ján MIČOVSKÝ, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Naozaj v tejto chvíli nič nesľubujem. Chcem vás poprosiť z tohto miesta, aby tá vaša ústretovosť bola daná práve tým, že ste tými úžasnými údržbármi krajiny, že sa snažíte túto krajinu robiť krajšou a práve ak by ste dokázali takýmto spôsobom rozdeliť svoje osobné plány. Na tieto výbery na tých 30-50 ha som presvedčený, že to bude presne to, čo potrebujeme.

Júlia KAVECKÁ, moderátorka

Oddelenie plodín môže byť rôzne. Môžu byť obyčajné pásy, priesečky, aleje, stromoradia a vetrolamy. Minister tiež pripomenul, že segmentácia ornej pôdy je dôležitá aj v súvislosti so zmenou klímy.

Ján MIČOVSKÝ, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Klimatické zmeny neprichádzajú, oni sú reálne tu. Cítíme to pri obrovských prietržoch mračen, cítíme to pri horúčavách, cítíme to možno pri ďalších klimatických úkazoch. Máme pomerne málo možností, ako tomuto zamedziť, pretože naozaj tie klimatické zmeny sú akosi možno vyššou mocou, ktorá je spôsobená civilizáciou, ale nie sme bezbranní a jedna z účinných zbraní je práve to, aby sme mali tú krajinu takto rozdelenú, aby bola odolnejšia.

Júlia KAVECKÁ, moderátorka

Podľa generálneho riaditeľa sekcie poľnohospodárstva na ministerstve Martina Nevolného rôznorodosť v krajine v minulosti zabezpečovala aj živočíšna výroba, tá však neustále klesá.

Martin NEVOLNÝ, generálny riaditeľ sekcie poľnohospodárstva na ministerstve poľnohospodárstva

Budeme robiť všetko pre to, aby sme podiel živočíšnej výroby na celkovej výrobe zvyšovali a tým pádom zabezpečíme rôznorodosť pôdy, aby sme neostali len pri pšenici, repke, kukurici, sóji a hrachu, ale aby tam prišli aj krmoviny na ornej pôde do živočíšnej výroby a aby sme sa posunuli v tej krajine, aby sme zabránili erózií, aby sme zadržovali vodu v krajine, ktorá je teda veľmi veľmi dôležitá.

Júlia KAVECKÁ, moderátorka

Na budúci rok chce už minister nájsť prostriedky na to, aby do programov poľnohospodárskej politiky vedel včleniť reálnu podporu takýchto krokov.

1.3. Svet od soboty žije na ekologický dlh: Potrebujeme 1,6 planéty, zdroje sme ale tentokrát vyčerpali neskôr [URL](#)

WEB, Datum: 20.08.2020, Zdroj: interezsk, Strana: 0, Autor: Lukáš Mužla, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 20.08.2020 11:09, Celková návštevnosť: 34 835, AVE: 48 678,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 0,76

Deň, od ktorého budeme žiť na ekologický dlh, vychádza tento rok na sobotu 22. augusta.

Tohtoročný Overshoot Day nastáva o tri týždne neskôr ako pred rokom. Posun spôsobili celosvetové opatrenia počas pandémie Covid-19. Slovenský deň vyčerpania prírodných zdrojov však nemeškal, nastal už 21. 5. 2020. Overshoot Day má tento rok jasný odkaz: ľudia zmenou správania dokážu pomôcť planéte.

Minulý rok svetová populácia vyčerpala prírodné zdroje 29. júla 2019 a trend posledných rokov nenaznačoval, že by sa mala situácia zlepšovať. Prišlo však prekvapenie. Deň, odkedy žijeme na ekologický dlh tento rok nastáva 22.8. a posunul sa medziročne o tri týždne kvôli celosvetovým opatreniam proti šíreniu pandémie Covid-19, informuje v tlačovej správe organizácia WWF Slovakia. Ako uvádza platforma

Global Footprint Network, k historickému posunu prispel predovšetkým pokles ťažby dreva a pokles emisií CO2 z využitia fosílnych palív.

„Tento rok nám Earth Overshoot Day poskytuje bezprecedentnú príležitosť vidieť takú budúcnosť, akú by sme chceli žiť. Snaha potlačiť šírenie Covid-19 ukázala, že krátkodobo vieme znížiť spotrebu a využitie prírodných zdrojov. Keď prekonáme krízu v oblasti verejného zdravia a zameriame sa na obnovu našich hospodárstiev a našich životov, je potrebné si uvedomiť, že práve riešenia založené na udržateľnosti prírodných zdrojov a prosperite planéty majú šancu priniesť pozitívne výsledky, o ktoré sa lídri usilujú,“ konštatuje platforma Global FootPrint Network.

Otvoriť galériu

Potrebujeme 1,6 planéty

Dátum, kedy svet a jednotlivé krajiny začínajú žiť na ekologický dlh zverejňuje každoročne Global Footprint Network (Platforma globálnej ekologickej stopy). Sleduje nároky krajín a ich obyvateľov na využitie krajiny a prírodných zdrojov na produkciu potravín, surovín, materiálov, energie, na výstavbu miest, produkciu oxidu uhličitého z fosílnych palív, odlesňovanie a kapacitu zostávajúceho zalesnenia pohlcovať oxid uhličitý. Pri našich aktuálnych nárokoch by sme potrebovali 1,6 planéty.

„Aj Slovensko má príležitosť investovať teraz do premeny hospodárstva a **poľnohospodárstva**, do tvorby zelených pracovných miest, ochrany biodiverzity a opatrení na zmiernenie dôsledkov klimatickej krízy. Podporujeme snahu ministra životného prostredia, aby takéto projekty boli súčasťou národného plánu reforiem, s ktorým sa vláda chce uchádzať o peniaze určené na obnovu ekonomiky krajín EÚ po pandémii. Pri rozhodovaní o programe reforiem a projektoch oživenia ekonomiky musíme myslieť na to, že nerozhodujeme o nás, ale o našich deťoch,“ hovorí Miroslava Plassmann, riaditeľka WWF Slovensko., Otvoriť galériu

Ako posunúť svetový Overshoot Day

Platforma Global Footprint Network upozorňuje aj na niektoré možnosti, ako posunúť Earth Overshoot Day. Zníženie emisií CO2, produkcia energie z obnoviteľných zdrojov či obmedzenie individuálnej automobilovej dopravy a jej nahradenie ekologickou a verejnou dopravou, stoja na čelných miestach. Veľký vplyv na spotrebu prírodných zdrojov má i to, ako pristupujeme k potravinám.

Ak by sme o polovicu znížili množstvo jedla, ktoré končí ako odpad, dokázali by sme tento deň posunúť až o 15 dní.

Organizácia pre výživu a **poľnohospodárstvo** odhaduje, že v odpade končí tretina produkcie potravín. Ak by tento odpad bol krajinou, po USA a Číne by bol tretím najvyšším producentom emisií CO2. Medzi ďalšie dôležité kroky patrí obnova lesov, ekologické **poľnohospodárstvo**, ochrana biodiverzity a ochrana oceánov, jazier a riek, ktoré v súčasnosti absorbujú asi 30 percent emisií.

Foto: Unsplash.

Foto: Unsplash.

Foto: Unsplash.

1.4. Vytvorenie grantovej podpory pre inovatívne podniky je nevyhnutné [URL](#)

WEB, Datum: 20.08.2020, Zdroj: terazsk, Strana: 0, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 21.08.2020 01:53, Celková návštevnosť: 23 339, AVE: 6 405,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 0,51

Certifikát **Seal of Excellence** firmy v prípade existencie podpornej schémy na národnej úrovni, oprávňuje čerpať financie na prípravu produktu na vstup na trh.

Bratislava 20. augusta (TASR) - Slovenská aliancia pre inovatívnu ekonomiku (SAPIE) považuje za nevyhnutné vytvorenie grantovej schémy pre inovatívne firmy s certifikátom **Seal of Excellence**. Aktuálne je na Slovensku 15 spoločností, ktoré certifikát získali v rámci schémy EIC Accelerator (Akcelerátor Európskej rady pre inovácie v programe Horizont 2020) a grantová podpora by týmto firmám umožnila urýchlenie vstupu na trh, vybudovanie konkurenčnej pozície a následné získanie investičných prostriedkov pre ďalší rast, uviedla vo štvrtok SAPIE.

"Sme presvedčení, že podpora najperspektívnejších slovenských firiem, ktoré šetria financie, životné prostredie a zároveň vytvárajú pracovné miesta pre ďalší rozvoj, je cesta, ktorou by malo Slovensko ísť," uviedla SAPIE. Certifikát **Seal of Excellence** firmy v prípade existencie podpornej schémy na národnej úrovni, oprávňuje čerpať financie na prípravu produktu na vstup na trh.

Slovensko má podľa aliancie príležitosť vytvoriť pre vysoko hodnotené slovenské firmy finančnú schému, ktorá by nezaťažila štátny rozpočet a došlo by k čerpaniu zdrojov EÚ. Zároveň by tak vytvorila nové príležitosti pre zvýšenie zamestnanosti a boli by tak podporené firmy, ktoré majú vysoký potenciál rastu, budú prispievať do štátneho rozpočtu a budú robiť dobrú reklamu Slovensku ako krajine, v ktorej vznikajú úspešné inovatívne spoločnosti.

1.5. Nový odsolovací materiál udělá z mořské vody během několika minut pitnou vodu [URL](#)

WEB, Datum: 19.08.2020, Zdroj: zoommagazin.iprima.cz, Strana: 0, Autor: istock.com, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 19.08.2020 18:09, Země: Česko

Technologie, která by dokázala jednoduše přeměnit slanou nebo brakickou vodu na vodu pitnou by ovlivnila životy milionů lidí na celém světě. I to je důvodem, proč se o to snaží tolik vědců a odborníků.

Slibná zpráva přišla z Austrálie, kde vědecký tým zkombinoval hybridní sloučeniny kovů a organických struktur (metal-organic framework, MOF) se slunečním světlem a během 30 minut slanou vodu vyčistil.

Podle magazínu sciencealert.com jde o levnou, stabilní a opakovatelnou metodu, která produkuje vodu splňující standardy Světové zdravotnické organizace (WHO) pro desalinaci mořské vody. Kilogram MOF dokázal při testování za jediný den vyprodukovat 139,5 litru čisté vody. Poté stačilo materiál vystavit na 4 minuty slunečnímu záření, aby se uvolnily všechny navázané ionty solí, a celý proces se mohl opakovat.

„Způsoby odsolování tepelným odpařováním jsou náročné na energii a další technologie, jako je reverzní osmóza, mají řadu nevýhod včetně vysoké spotřeby energie a nutnosti používat chemikálie při čištění membrán,“ uvedl inženýr Huanting Wang z Monash Univerzity v Melbourne.

Slaná voda tvoří 97 % veškeré vody na Zemi

Pro potřeby odsolování vody vědci vytvořili nový MOF materiál nazvaný PSP-MIL-53 s velmi slibnými vlastnostmi. MOF materiály jsou obecně díky svému velkému specifickému povrchu vynikajícími **absorbenty**. Komprimované množství takového materiálu odpovídající čajové lžičce může po uvolnění tlaku pokrýt plochu fotbalového hřiště. Právě této schopnosti by šlo využít u pump a dalších vodních zařízení.

Žijeme ve světě, kde 97 procent vody tvoří slaná voda. Snaží odsolování mořské a brakické vody, tedy vody s nižším obsahem solí, než má voda mořská, by mohlo vyřešit nedostatek pitné vody v mnoha oblastech světa. Podle WHO má dnes 785 milionů lidí nejbližší zdroj pitné vody 90 minut chůze od svého bydliště a s pokračující klimatickou krizí se bude tento stav dále zhoršovat.

1.6. Francúzskych farmárov trápi sucho

TV, Datum: 18.08.2020, Zdroj: TA3, Zpráva: 13, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 18:53, Sledovanost pořadu: 0, Pořad: Správy TA3 15:00, AVE: 105 408,00 Kč, Země: Slovensko

Katrin LENGYELOVÁ, moderátorka

Francúzskych poľnohospodárov trápi sucho a častý výskyt požiarov. Tie sú pre toto ročné obdobie síce bežné, no vedci hovoria o novom fenoméne. Farmári musia okrem toho hľadať aj alternatívne spôsoby zavlažovania. Vláda totiž pre extrémne sucho zaviedla reštrikcie na dodávky vody.

Patrícia KORDIAKOVÁ, redaktorka

Francúzski hasiči čoraz častejšie bojujú s plameňmi na poliach. Robia čo môžu, no oheň sa v teplom a suchom počasi šíri rýchlo. Pšenica sa postupne mení na dym a tentoraz nestihli zachrániť ani kombajn, ktorý uviazol na poli. Farmári nemôžu urobiť nič, len dúfajú, že im oheň nezničí všetku úrodu. Podobné požiare sú v letnom období vo Francúzsku pomerne bežné. Aj tu však podľa vedcov záuradovali klimatické zmeny, ktoré spôsobili, že sa tieto požiare postupne presúvajú z juhu aj na sever krajiny a rozšírili tak zónu ohrozenia. Philippe sa stará o pôdu na území v belgickom pohraničí. Vraví, že minulý rok poklesla vlhkosť v slame na deväť percent. Tento rok to zatiaľ nie je také zlé, ale leto ešte nie je na konci.

Philippe VAILLANT, farmár

Čo sa týka tých požiarov, niečo také sme nevideli posledných päť rokov. Tento rok sa obsah vlhkosti pohybuje okolo 14 percent. Minulý rok ale klesol až na deväť. Aby som to priblížil, znamená to, že slama je suchšia ako saharský vzduch. Stačí len malá iskra a ihneď sa vznietí. S trochou vetra sa oheň veľmi rýchlo roznesie.

Patrícia KORDIAKOVÁ, redaktorka

Podľa vedcov je základným predpokladom na vznik požiarov to, koľko vlhkosti je vo vnútri rastlín. Štúdie ukazujú, že každoročne táto vlhkosť klesá bok po boku stúpajúcim teplotám. Veľký požiar, ktorý vypukol v júli, spálil štyri hektáre poľnohospodárskej pôdy. Pre farmárov to znamená obrovské straty. Bolo to v blízkosti hraníc s Belgickom. Belgickí farmári sa preto tiež boja o svoju úrodu. Takéto obavy však pred rokmi nemali a hovoria o novom fenoméne.

Benoit VAILLANT, farmár

Kedysi sme mali ukázkové ročné obdobia. Boli tu aj skutočné zimy so snehom a mrazom. Teraz už ale nič také neexistuje. Minulý rok sa mi napríklad stalo, že som nepoužil žiadny prípravok na ochranu proti zime. Sotva by sme tu vedeli hovoriť o nejakých tuhých mrazoch. Občas boli dva stupne pod nulou.

Patrícia KORDIAKOVÁ, redaktorka

Extrémne horúce počasie a výkyvy vzbudzujú obavy farmárov o to, čo bude s pestovaním tých plodín, ktoré sa kedysi pestovali jedna radosť. Oblasť, kde má Philippe farmu, je navyše známa častými zrážkami. To však už neplatí. Poľnohospodári preto hľadajú nové riešenia, ako pôdu zavlažovať. Využívajú aj alternatívne spôsoby, keď púšťajú vodu pomalšie. Úrady totiž pre suchá zaviedli v niektorých departmentoch reštrikcie na dodávky vody a farmárov tak dostali do komplikovanej situácie.

Eric MARTIN, riaditeľ inštitútu pre agrikultúru

Bezpochyby bol uplynulý mesiac najteplejším júlom od roku 1959. Horúčavám a nedostatku zrážok už predchádzali aj podobné podmienky v júni.

Olivier PROUST, meteorológ

Nedávne štúdie jednoznačne potvrdzujú, že naprieč celou Európou sa zvyšuje riziko veľmi intenzívneho sucha. Pre poľnohospodárov to v blízkej budúcnosti bude znamenať nové veľké výzvy.

Eric MARTIN, riaditeľ inštitútu pre agrikultúru

Pre klimatické zmeny tu budeme mať viac sucha. Niektoré obdobia budú ešte horšie ako teraz, preto je skutočne dôležité nájsť spôsob a prostriedky, ako sa tomu prispôbiť a nielen stále niečo zvažovať a nečinne sedieť.

Patrícia KORDIAKOVÁ, redaktorka

Teplota vzduchu v týchto oblastiach aktuálne dosahuje aj 40 stupňov Celzia. Prognózy hovoria, že to bude pokračovať aj v nasledujúcich dňoch. Francúzske ministerstvo **poľnohospodárstva** sa preto rozhodlo, že poľnohospodárov podporí. Patrícia Kordiová, TA3.

1.7. BASF určí uhlíkovú stopu pre každý zo svojich 45-tis. produktov URL

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: abc-byvanie.sk, Strana: 0, Autor: BE DIGITAL s.r.o., <http://bedigital.sk>, Infotype: Nepojmenovano, Datum importu: 18.08.2020 13:21, Celková návštevnosť: 32, AVE: 1 277,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 0,00

BASF ako prvá chemická firma na svete sprístupní údaje o uhlíkovej stope všetkých svojich produktov od úplného začiatku výrobného procesu až do chvíle, keď sa položka dostáva do rúk zákazníka.

"Udržateľnosť a digitalizácia tvoria základné stavebné kamene našej firemnej stratégie. Presné a transparentné určenie uhlíkovej stopy je prínosom pre našich zákazníkov, ktorí sa čoraz vážnejšie zaujímajú o ochranu klímy. Je to efektívny nástroj na znižovanie emisií v rámci celého hodnotového reťazca," hovorí Filip Dvořák, Country Manager spoločnosti BASF Slovensko, spol. s r.o.

Skupina BASF začala s určovaním uhlíkovej stopy svojich produktov už v roku 2007 a vďaka vlastnému digitálnemu riešeniu vie tieto hodnoty vyrátať pre každý zo svojich približne 45-tisíc produktov. BASF sprístupní tieto údaje počas nasledujúcich mesiacov vo vybraných segmentoch. Do konca roku 2021 potom dáta zverejní pre svoje celé produktové portfólio.

Prechod na cirkulárnu ekonomiku

Tento krok je ďalším z mnohých opatrení, ktorými BASF ide za svojím cieľom udržať rast produkcie až do roku 2030 s konštantným celkovým objemom emisií a zároveň obhájiť svoju pozíciu technologického lídra. Značný úspech v oblasti udržateľnosti dosiahla spoločnosť BASF už v rokoch 1990-2018, keď vlastné emisie skleníkových plynov stlačila v absolútnom množstve o 50 percent a špecifické emisie dokonca až o 75 perc.

V posledných rokoch BASF zavádza technológie umožňujúce prechod na cirkulárnu ekonomiku, ktorej prioritou je predchádzanie vzniku odpadu. Okrem iného ide o metódu pridávania obnoviteľných zdrojov do súčasných výrobných postupov alebo chemickú recykláciu plastov. "Oba tieto projekty kombinujú ekonomický, spoločenský a environmentálny prínos a našli už uplatnenie na trhu. Naše produkty z recyklátu či biomasy majú pritom vlastnosti úplne porovnateľné s výrobkami z fosílnych surovín," vysvetľuje F. Dvořák.

Investície do udržateľných riešení

O význame, aký pre BASF majú udržateľné riešenia so silným inovatívnym prvkom, hovoria investície skupiny. "V súčasnosti máme vyše 14-tis. produktov tohto typu s obratom viac ako 15,5 miliardy eur. Snažíme sa túto hodnotu neustále zvyšovať, preto sme pre tento progresívny segment vyčlenili 60 perc. rozpočtu na výskum a vývoj. Tieto riešenia sa podieľajú aj na domácom trhu, napr. na digitalizácii poľnohospodárstva. Slovenským zákazníkom dodávame tiež štvorcestné katalyzátory či špeciálne materiály znižujúce hmotnosť, a tým aj spotrebu áut," dodáva F. Dvořák.

Ťažiskom podnikania skupiny BASF je chémia. V koncerne pracuje vyše 117-tis. zamestnancov, jeho portfólio je rozdelené do šiestich segmentov: Chemicals, Materials, Industrial Solutions, Surface Technologies, Nutrition & Care a Agricultural Solutions. V roku 2019 spoločnosť BASF dosiahla obrat 59 mld. eur. Na Slovensku je BASF aktívna od roku 1993. Ku koncu vlaňajška mala firma na Slovensku 180 zamestnancov a dosiahla obrat viac ako 130 miliónov eur.

Foto: BASF

1.8. Česká inovace mění tradiční postupy v zemědělství URL

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: onbusiness.cz, Strana: 0, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 21:00, Celková návštěvnost: 3 500, AVE: 8 500,00 Kč, Země: Česko, GRP: 0,04

Středočeská firma Agrinova Services vyvinula technologii, která využívá snímky z družic společně s dalšími zdroji dat ke stanovení optimální dávky hnojiv, přípravků na ochranu rostlin a **osiva** pro jednotlivé části zemědělské půdy. Výsledná data automaticky předává postřikovačům a další zemědělské technice. Služba s názvem Varistar dokáže maximalizovat výnosnost půdy, snížit ekologickou zátěž, zvýšit efektivitu práce a ušetřit čas při obsluze strojů. Řešení využívá v České republice již několik desítek podniků a společnost jedná o rozšíření na další trhy střední a východní Evropy. Výzkum a vývoj inovací společnosti firmy Agrinova Services finančně podpořilo Středočeské inovační centrum.

„Zemědělství čelí aktuálně mnoha výzvám. Počet zaměstnanců klesá, průměrný věk roste, zvyšují se požadavky na výnosy při současném snižování nákladů a do toho se řeší dopady klimatických změn a vlivy na životní prostředí. Tradiční postupy a péče o pole jako o jeden celek jsou v tomto kontextu nadále neudržitelné,“ řekl Jan Semrád, jeden ze dvou zakladatelů firmy Agrinova Services, a dodal: „Vyvinuli jsme proto komplexní službu pro variabilní aplikace **osiv** a postřiků pro jednotlivé části polí. Ta využívá velice detailní a aktuální data ze satelitních snímků, osevních plánů či údajů o bonitě půdy pro sledování a dosažení optimální nákladovosti a výnosnosti jednotlivých plodin. Konkrétně se nám u zákazníků daří zvýšit výnosy až o pětinu a zisk o tři až šest tisíc korun na hektar půdy v závislosti na plodině. Služba Varistar zahrnuje sběr, zpracování a vyhodnocování dat, automatizované řízení variabilního setí, hnojení a postřiků, zaškolení personálu a servis.“ Společnost Agrinova Services upozorňuje, že z pohledu reliéfu, zásobení vodou a živin je každé pole různorodé a i každá jeho část může mít zcela rozdílný výnos. Přesto je dnes běžné, že se na celé pole aplikuje jednotná dávka hnojiv či přípravků na ochranu rostlin. „Chceme změnit zažitě způsoby práce v rostlinné výrobě s pomocí moderních technologií. Data z družic využíváme například k takzvané spektrální analýze porostu, což je postup, který byl ještě ve druhé polovině 20. století určen ke špionáži. Nyní nám pomáhá odhalit místa s opakovaně vysokým či nízkým výnosem, změnit agronomické přístupy a cílit aplikaci hnojiv, přípravků na ochranu rostlin a **osiv** do jednotlivých částí polí s ohledem na jejich dlouhodobý výnosový potenciál. U vybraných přípravků na ochranu rostlin se nám zároveň daří snížit spotřebu až o třetinu, takže šetříme životní prostředí,“ vysvětlil Semrád.

Varistar funguje na principu zpracování dat z mnoha zdrojů do tzv. map relativního výnosového potenciálu, které identifikují zóny vysokého a nízkého výnosu. Ty jsou společně s agrotechnickým zadáním základem pro stanovení optimálních hodnot, jež jsou následně vzdáleně nahrány do terminálů zemědělských strojů, jako jsou postřikovače, rozmetadla nebo sečí stroje. „Naším cílem je, aby vše probíhalo automaticky bez zásahu obsluhy. Celé řešení je zároveň uživatelsky maximálně jednoduché. Doslova na pár kliknutí Varistar umožní vzdáleně nastavit dávkování v zemědělských strojích nebo se k nim v případě potřeby připojit a během několika minut vyřešit většinu problémů. Tím šetříme čas zaměstnanců i náklady podniků,“ doplnil J. Semrád s tím, že aktuálně využívají službu Varistar v Česku již desítky podniků a firma jedná s novými zákazníky například na Slovensku nebo na Ukrajině.

Výzkum a vývoj inovací společnosti firmy Agrinova Services finančně podpořilo Středočeské inovační centrum (SIC), příspěvková organizace Středočeského kraje. Jejím cílem je utvářet partnerství mezi komerční a akademickou sférou. V případě Agrinova Services pomohlo SIC konkrétně k navázání spolupráce s Mendelovou univerzitou v Brně.

„Středočeský kraj vytvořil program Inovačních voucherů, jednorázových finančních dotací na spolupráci s výzkumnou nebo akademickou institucí. Firmám umožňují plně se soustředit na podnikání, zatímco výzkumná organizace dodá služby potřebné pro inovace, které si společnost nemůže zajistit vlastními silami. Za pět let našeho působení kraj podpořil přes 100 malých a středních podniků ve středních Čechách a jsme rádi, že firmě Agrinova Services pomáhá posouvat jejich technologická řešení dál,“ shrnul Jakub Hudec, Business Innovation Manager Středočeského inovačního centra.

Program Inovačních voucherů mohou pro podporu svého podnikání využít také další začínající podnikatelé ve Středočeském kraji. Je stále otevřený a díky snadné administraci nabízí možnost, jak rychle získat až půl milionu korun na zahájení či zintenzivnění inovačních aktivit. Více informací o programu je na www.s-ic.cz a bude k dispozici také v rámci expozice inovátorů Středočeského kraje na veletrhu Týden inovací ČR dne 29. září 2020 ve Fóru Karlín Praha.

1.9. Vědci zjistili, že lidská těla jsou zamořena mikroplasty [URL](#)

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: e15.cz, Strana: 0, Autor: Marek Schwarzmann, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 19.08.2020 02:32, Celková návštěvnost: 117 688, Rubrika: Magazín, AVE: 35 000,00 Kč, Země: Česko, GRP: 1,31

Zaplavení životního prostředí plasty se podepsalo už i na lidských tělech. Kontaminace takzvanými mikroplasty nyní byla lékaři z Arizona State University prokázána ve velkých „filtračních“ orgánech lidského těla, jmenovitě v plicích, v játrech, ve slinivce a v ledvinách. Podle lékařů jde o první důkaz infiltrace plastů do hlubších struktur orgánů člověka.

Všechny orgány od všech 47 dárců nesly stopy kontaminace mikroplasty,“ uvedl vedoucí výzkumu Rolf Halden. Jeho tým hledal nejen chemické látky prokazující zamoření plasty, ale také samotné mikročástice. Vždy našel obě – ať už šlo o řadu typů plastů (nejčastěji PET), či o nebezpečný bisfenol A.

„Nechceme vyvolat vlnu paniky, jen upozornit, že se nám v těle tyto nerozložitelné materiály hromadí a že technicky vzato nevíme, jaký efekt na nás jejich přítomnost má,“ uvedl pro web The Guardian jeden z členů týmu Varun Kelkar. „Samotná chemie přitom nemusí být nutně škodlivá, ale třeba jen tvar oněch mikročástic může být nebezpečný, podobně jako je tomu třeba u dráždivého azbestu,“ dodal Halden ve výzkumu, který časopis Environmental Science & Technology.

Znečištění mikroplasty je velké ekologické téma posledních několik let, výzkumníci postupně odhalují dopady kumulace tohoto odpadu na nejrůznější biomy – mořská dna, sníh v Antarktidě, půdu na vrcholcích Alp či samozřejmě živočichy žijící v těchto oblastech. Lékaři nicméně stále neznají přesné dopady kumulace mikroplastů v lidském těle. Byť nynější výzkum pracoval pouze s orgány od 47 dárců, stoprocentní výskyt ukazuje jasný trend. Dřívější výzkumy odhalily, že člověk průměrně pozře kolem pěti gramů plastu každý týden – tedy ekvivalent jedné platební karty.

Za **mikroplast** je považována částice umělé hmoty menší než pět milimetrů. Přítomnost mikroplastů byla již dříve potvrzena třeba i v balené vodě nebo ve vzduchu. Podle vedoucí neziskové organizace Plastic Pollution Coalition Dianny Cohenové se před mikroplasty člověk technicky nemá jak chránit. „Můžeme ale snížit objemy, které produkujeme, využívat keramické nádoby či skleněné lahve,“ uzavřela Cohenová, jejíž organizace se na studii nijak nepodílela, jen dostala možnost ji okomentovat.

1.10. EU zpřísnila fytoosanitární požadavky v ochraně před virem hnědé vrásčitosti plodů rajčete [URL](#)

WEB, Datum: 18.08.2020, Zdroj: agris.cz, Strana: 0, Autor: ÚKZÚZ, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 19.08.2020 02:32, Celková návštěvnost: 3 196, Rubrika: Zemědělství, AVE: 500,00 Kč, Země: Česko, GRP: 0,04

Dne 15. 8. 2020 nabylo účinnosti nové prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1191 k ochraně před zavlékáním viru hnědé vrásčitosti plodů rajčete (ToBRFV - Tomato brown rugose fruit virus) do EU a jeho dalším rozšiřováním na území EU.

Dne 15. 8. 2020 nabylo účinnosti nové prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1191 k ochraně před zavlékáním viru hnědé vrásčitosti plodů rajčete (ToBRFV - Tomato brown rugose fruit virus) do EU a jeho dalším rozšiřováním na území EU. Zavádí povinnost vzorkování a testování veškerého uskladněného neotestovaného **osiva** rajčete a papriky na ToBRFV při přemísťování v rámci EU.

Tímto nařízením se zrušuje prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/1615, které vstoupilo v platnost jako reakce na zaznamenaná ohniska výskytu ToBRFV v několika členských státech (v Itálii, Německu, Nizozemsku, Spojeném království a v Řecku). ÚKZÚZ zároveň ruší mimořádná rostlinolékařská opatření k ochraně proti zavlékání a rozšiřování tohoto viru, vydaná ke dni 29. 10. 2019 (č.j. UKZUZ 180664/2019).

Nové prováděcí nařízení Komise zpřísňuje stávající fytoosanitární opatření s ohledem na závažnost tohoto patogenu, novým poznatkům o něm a dalším ohniskům výskytu (ve Francii, Polsku, Španělsku i ve výše jmenovaných zemích). Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Nařízením nově zavádí také povinnost vzorkování a testování veškerého uskladněného dosud neotestovaného **osiva** rajčete a papriky (kromě odrůd papriky odolných vůči viru) na ToBRFV, které má být přemísťováno v rámci EU. Nestačí tedy už potvrzení, že **osivo** pochází z oblasti prosté ToBRFV, za kterou se ČR považuje, jak tomu bylo doposud. V letošním roce ÚKZÚZ zajišťuje toto vzorkování a testování v rámci provádění průzkumu výskytu viru v ČR a v těchto případech zainteresované firmy nehradí náklady vzorkování a testování. Kromě toho ÚKZÚZ rovněž testuje všechny dovážené zásilky **osiv** rajčete a papriky ze třetích zemí. V případech výroby **osiva** v ČR si již tuzemský dodavatel hradí testování sám. Letos ÚKZÚZ otestoval na ToBRFV již 410 vzorků, přičemž ve dvou případech potvrdil přítomnost tohoto viru. Obsah fytoosanitárních opatření, povinnosti dovozců a dodavatelů **osiv** a sadby rajčete a papriky a postup ÚKZÚZ jsou uvedeny v příloze tiskové zprávy. Bližší informace k ToBRFV naleznete Rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ.

Ivana Kršková,
tisková mluvčí

1.11. Škodí repka včelám? Odborníci si to nemyslí [URL](#)

WEB, Datum: 17.08.2020, Zdroj: sme.sk, Strana: 0, Autor: SME Creative, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 02:42, Celková návštěvnost: 81 958, Rubrika: Slovensko, AVE: 38 430,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 1,78

Fakty a mýty o repce olejnej.

Keby ste v polovici júla prišli do Leopoldova, stretli by ste tu viacero kamiónov plne naložených repkou olejnou. Už pätnásť rokov sa tu nachádza najväčší výrobca biopalív v strednej Európe.

O repke koluje viacero mýtov a ľudia si kladú mnohé otázky. Je škodlivá pre pole? Používa sa pri jej pestovaní viac chémie ako napríklad pri pšenici či kukurici? Dostávajú za ňu poľnohospodári väčšie dotácie? Škodí včelám? Na viaceré z nich sme sa pozreli.

video //www.youtube.com/embed/o67vi5eYMMI Ohrozuje repka včely?

Výrobca biopalív Envien Group denne prijíma stovky ton repky olejnej, keďže jeden náves s 25-tonovým nákladom trvá

vyprázdiť iba sedem minút. Potom ďalší a ďalší, takto to prebieha počas celého dňa. Najskôr odoberú vzorku, skontrolujú vlhkosť semien aj výskyt neželaného lipkavca a pošlú ju do laboratória určiť olejatosť a základné výživové hodnoty.

Keby niečo nebolo v poriadku, vrátili by ju späť na reklamáciu. Deje sa to len minimálne aj vďaka pravidelnému ošetrovaniu repky počas jej rastu. Na chemické postreky však ochranári často ukazujú prstom a veľa sa o nich debatuje aj v internetových diskusiách. Podľa nich by sa nemali používať, pretože ohrozujú včely. Aká je teda skutočnosť?

„Keď farmár nekomunikuje so včelármi vo svojom okolí a repku začne striekať chémiou počas plného kvetu, porušuje správnu farmársku prax a robí zlé meno ostatným farmárom. V návode na použitie chemických prípravkov je totiž uvedené, že sa nesmú používať v čase letu včiel. Môže sa to stať, ale vždy je za tým individuálny ľudský faktor,“ vysvetľuje Dagmar Martvoňová zo Združenia mladých farmárov na Slovensku.

(zdroj: Goran Horvat, Pixabay)

Podľa nej včelári oceňujú pestovanie repky vo svojom okolí, pretože je významným zdrojom peľu a nektáru a v južných častiach Slovenska je pre včely prvou veľkou znáškou v roku. Bez nej by si včely v niektorých častiach roka hľadali potravu omnoho náročnejšie.

„Repku vnímam ako dobrú medonosnú plodinu. Jej intenzívne pestovanie však ukazuje, že chemickými postrekmi je riziková predovšetkým pre včely a ostatný hmyz. Na druhej strane olej z repky pestovanej v systéme ekologického poľnohospodárstva je jedným z výživovo najkvalitnejších olejov vyprodukovaných na Slovensku, je na úrovni panenského olivového oleja,“ hovorí environmentalista Daniel Lešínský.

Je to teda na komunikácii farmára s včelárom, aby si naplánoval používanie chemických prípravkov a nepoužil ich v nevhodnom okamihu.

„Repka, rovnako ako iné plodiny, sa ošetruje. Množstvá sú však primerané, dokonca na nižšej úrovni ako pri cukrovej repe a na podobnej úrovni ako v prípade pšenice,“ dodáva expert spoločnosti Poľnoservis Radoslav Jonáš.

(zdroj: ykaiavu, Pixabay)Dáva Únia viac dotácií na pestovanie repky?

„Dotácia repky olejnej vo forme špeciálnych platieb neexistuje. Podpora sa poskytuje len na počet obhospodarovaných hektárov poľnohospodárskej plochy bez ohľadu na pestovanú plodinu,“ hovorí Daniel Hrežík, hovorca Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Pestovanie repky olejnej teda nespadá medzi špecializovanú rastlinnú výrobu. Takou sú napríklad vybrané druhy ovocia a zeleniny, chmeľ, cukrová repa a bielkovinové plodiny ako hrach, fazuľa či sója.

„Okrem toho sa na niektoré plodiny vzťahuje štátna pomoc Zelená nafta, nie však na repku olejnú,“ dodáva Hrežík.

Repka napriek tomu jedno zvýhodnenie má, nesúvisí však s jej pestovaním. Ide o sadzbu dane pri povinnom primiešavaní biozložiek do pohonných hmôt, vďaka čomu je repka zaujímavá aj bez špeciálnych poľnohospodárskych dotácií.

Najčastejšie sa z nej vyrába jedlý olej, krmivo pre hospodárske zvieratá a prvá generácia biopalív, čím sa výrazne podporil jej odbyt. Ako sa vyvíja v čase jej celková výmera a koľko sa jej pestovalo pred 20 rokmi?

(zdroj: ykaiavu, Pixabay)Vytláča repka ostatné plodiny?

Častým argumentom v neprospech repky olejnej je aj názor, že vytláča ostatné plodiny a na poliach jej je neúmerne veľa. Kým na prelome milénia zaberala 94-tisíc hektárov pôdy, v roku 2019 to bolo 147-tisíc hektárov. Svoju rozlohu však nerozšírila ako jediná.

Štatistický úrad Slovenskej republiky dlhodobo sleduje výmeru osiatych poľnohospodárskych plodín a jej vývoj je pozitívny pre viacero kategórií. Nárast zaznamenala napríklad aj kukurica zo 165-tisíc hektárov na 198-tisíc. Na porovnanie, pšenica sa v súčasnosti pestuje na 408-tisíc hektároch. Naopak, zemiaky klesli z 27-tisíc hektárov na 8-tisíc, slnečnica zo 70- na 49-tisíc a cukrová repa z 32- na 22-tisíc hektárov.

„Nemyslíme si, že by repka vytlačala ostatné plodiny, avšak namiesto jej veľkej výmery by bolo dobré pestovať aj plodiny, ktoré skončia na stole slovenských spotrebiteľov ako napríklad zelenina a ovocie,“ tvrdí Martvoňová.

Okrem samotného rastu či poklesu však treba sledovať aj to, na koľkých percentách územia krajiny sa daná surovina nachádza. Zdravý agroeko systém totiž potrebuje rôznorodosť, striedanie plodín, úseky kvitnúcich trávnatých porastov aj nelesnú drevinovú vegetáciu.

„Problém nastáva vtedy, keď je pestovanie niektorej plodiny v jednom čase na priveľkej rozlohe, teda na viac ako 30 percentách ornej pôdy v danom regióne. Problémom sú aj lány väčšie ako 20 hektárov, ktoré nie sú rozčlenené zelenou, chemicky neošetrovanou infraštruktúrou,“ tvrdí environmentalista Daniel Lešínský a dodáva, že vhodnou zelenou infraštruktúrou môžu byť napríklad remízky alebo lúčne biopásky.

„Repka sa na Slovensku pestuje na ôsmich percentách poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje jedenásť percent ornej pôdy. Osevný plán však stanovuje hranicu až do 15 percent,“ odpovedá Jonáš.

Namiesto otázky, či nie je repka na poliach zastúpená až príliš, by teda malo zaznieť skôr to, prečo sa farmári prikláňajú k jej pestovaniu. Združenie mladých farmárov na Slovensku v tom má jasno.

„V porovnaní so špeciálnou rastlinnou výrobou je obchodovateľná za veľmi dobré ceny, má jednoduchý agrotechnický postup a veľmi dobre sa pestuje vo veľkých výmerách. Navyše, pri jej pestovaní nie je potrebné také množstvo výkonu fyzickej práce ako pri pestovaní zeleniny alebo ovocia,“ odhaduje Martvoňová.

Škodí repka pôde?

Okrem dotovania repky a jej prílišného rozmachu odporcovia namietajú aj tým, že pôdu oberá o veľa živín. V skutočnosti je však obľúbená ako medzplodina alebo predplodina.

Jej hlavnou výhodou je, že repková slama a korene zostávajú na poliach, vďaka čomu pri zaorávaní pôsobia ako prirodzené hnojivo a do pôdy vracajú potrebné živiny. Na jeden hektár pôdy zostávajú z rastliny zhruba tri tony biomasy. Repka má zároveň hlboký koreňový systém a živiny čerpá z väčšej hĺbky ako väčšina iných plodín.

Repka teda, paradoxne, pôde pomáha a zabezpečuje lepšiu úrodnosť pre následne siatu plodinu. Na pôde sa nachádza desať až jedenásť mesiacov v roku, kedy ju kryje počas horúčav, bráni jej odvíevaniu vetrom, zadržava vlahu a chráni ju pred eróziou.

Napriek tomu sa môže stať, že množstvo repky olejnej postupne ubudne. Síce je to skôr otázkou dlhodobého vývoja, no generálny riaditeľ Envien Group Peter Kostík takú verziu naznačuje.

„Vývoj v oblasti biopalív sledujeme veľmi podrobne a intenzívne. Momentálne to chce smerovať k tomu, že klasické pôvodné poľnohospodárske vstupy by sa čiastočne mali nahrádzať za pokročilejšie. Ide najmä o vstupy na báze odpadov,“ vysvetľuje Kostík.

Ak sa trend nezmení, môže sa stať, že keď v budúcnosti prídete do Leopoldova v lete, stretnúť kamión s repkou olejnou už nebude tak jednoduché. Dovtedy však bude repka hrať dôležitú úlohu v potrave pre včely, hnojive pre pôdu aj v rámci výroby biopalív, predovšetkým v nasledujúcich rokoch.

„Biopalivá dnes predstavujú jediný reálny nástroj, akým môžeme splniť dohodnutú úroveň znižovania emisií a povinný podiel obnoviteľných zdrojov v doprave,“ hovorí Jonáš.

Zatiaľ čo na Slovensku sa tento druh paliva dostal do popredia až na prelome storočia, vo Švédsku ho používajú od konca 80-tych rokov. Populárny je hlavne preto, že pri spaľovaní biopalív sa vytvára do 90 percent menej emisií CO₂ ako v prípade spaľovania konvenčného paliva v motore na naftu.

V Štokholme sa v roku 2007 zaviazali používať do roku 2025 len autobusy poháňané obnoviteľnými zdrojmi energie. Podarilo sa im to však omnoho skôr, keď v septembri 2018 hlásili, že vo vozovom parku ich mestskej hromadnej dopravy sa už nachádzajú len vozidlá jazdiace na biodieseli, biometáne a etanole.

„Biopalivá nie sú len nejaký výmysel, ale dôležitý nástroj na plnenie vážnych environmentálnych záväzkov, ktoré ako krajina musíme plniť,“ uzatvára Jonáš.

Tento článok vám prináša Poľnoservis.

Pravidlá spolupráce medzi inzerentmi a redakciou si môžete pozrieť v tomto odkaze.

1.12. AGROKOMPLEX OBNOVÍ VÝSTAVY, VEĽTRH NIE

TISK, Datum: 17.08.2020, Zdroj: MY Nitrianske noviny - Noviny Juhozápadu, Strana: 5, Autor: Mriam Hojčušová, Prodáno: 400, Infotype: Nepojmenováno, Datum importu: 18.08.2020 00:01, Rubrika: Spravodajstvo, AVE: 18 767,32 Kč, Země: Slovensko

Nový riaditeľ potvrdil personálne zmeny.

NITRA Nový riaditeľ Agrokomplexu musí byť podľa ministra pôdohospodárstva odvážny. „To miesto vyžaduje odvahu riešiť zásadným spôsobom problémy, ktoré som na národnom výstavisku našiel, a ktoré sú aj predmetom istého vyšetrovania,“ povedal.

Aké sú najväčšie problémy v štátnom podniku, zatiaľ nový riaditeľ Róbert Kanás nešpecifikoval. „K tejto otázke sa môžeme vrátiť v blízkej budúcnosti,“ reagoval v piatok.

Hľadajú nových ľudí Kanás potvrdil, že nitrianske výstavisko čakajú personálne zmeny: „Aktuálne prebieha výberové konanie na pozície zástupca riaditeľa pre obchod a služby, zástupca riaditeľa pre prevádzku a podnikový právnik. Uchádzači sa môžu prihlásiť do 24. augusta.“

Či sa zmeny dotknú aj samotnej štruktúry podniku, zatiaľ Kanás nepovedal. Na otázku, či budú v súvislosti s koronakrízou prepúšťať, reagoval: „Dúfam, že kvôli koronakríze k tomu nebudeme nútení.“

V súčasnosti má podnik do 170 zamestnancov. Či prišli o časť svojich plátov, nie je známe.

Prvá skúška v auguste Od marca sa na výstavisku nekonali žiadne akcie, brány sa chystá otvoriť až teraz.

Poľnohospodársky veľtrh sa ale konať nebude, na 23. augusta je naplánovaná Burza exotov a Farmárske trhy.

„To bude prvá skúška v čase koronakrízových opatrení. Radi by sme burzami pokračovali aj v ďalších mesiacoch,“ avizuje Kanás.

V septembri sa má v areáli Slovenského poľnohospodárskeho múzea konať výstava Potulky vidiekom.

„Termín je stanovený na 10.13. septembra. Prihlásení vystavovatelia sú zo Slovenska, k dnešnému dňu je ich asi sto.“

Cieľom nového projektu je zamerať pozornosť mladej generácie na poľnohospodárstvo ako moderné odvetvie, ktoré má budúcnosť. Na návštevníkov čakajú rôzne prezentácie, podobné bývajú aj na poľnohospodárskom veľtrhu Agrokomplex.

Ďalšie obmedzenia Počas príprav Potuliek vidiekom musí výstavisko reagovať na zmenu podmienok, ktoré treba dodržať pri organizovaní septembrových hromadných podujatí.

Oznámené boli len minulý týždeň. Vyzerá to, že budú zakázané akcie nad 1000 účastníkov v exteriéri a nad 500 v interiéri.

„Vzhľadom na neustále aktualizované opatrenia k organizovaniu hromadných podujatí máme pripravený systém, ktorý má potenciál splniť aktuálne hygienické opatrenia,“ vyjadril sa riaditeľ výstaviska, ktoré komunikuje o aktuálnych opatreniach s

Úradom verejného zdravotníctva. „V prípade nových rozhodnutí budeme verejnou časťou včas informovať.“ Mnohí považujú Potulky vidiekom za akúsi náhradu zrušeného poľnohospodárskeho veľtrhu. „Ak budú úspešné, tak ich budeme chcieť organizovať aj ďalšie roky, možno aj ako súčasť výstavy Agrokomplex,“ naznačil Kanás.

Budú vystavovať aj autá?

Výstavisko sa podľa neho „pohráva“ aj s myšlienkou výstavy spojenej s automobilizmom. „Mala by sa konať v termíne 8.-11.

októbra.“ Na tento termín je na webe avizovaný Autosalón. Či sa má konať v klasickej podobe, je otázkou. Riaditeľ na otázku, či počítajú aj s vystavovateľmi zo zahraničia, neodpovedal.

V tomto roku plánujú organizovať aj výstavy psov, druhý ročník výstavy Gastra & Kulinária a Celoštátnu výstavu zvierat.

„Samozrejme, všetko bude závisieť od aktuálnych opatrení,“ konštatoval Kanás.

Prisľúbil, že na naše ďalšie otázky odpovie v blízkej budúcnosti. Pýtame sa napríklad, ako je na tom výstavisko finančne, aké sú výsledky hospodárenia predchádzajúceho vedenia, aké sú plány do budúcnosti, ale chceme poznať aj názor nového riaditeľa na budúcnosť kaštieľa Malanta. Štátny podnik ho už roky nevyužíva a pokúsil sa ho v minulosti predať.

Okolnosti prešetruje polícia.

1.13. Farmári stále čakajú na reformu agropolitiky, pripravuje sa prechodné obdobie [URL](#)

WEB, Datum: 17.08.2020, Zdroj: euractiv.sk, Strana: 0, Autor: Maros Koren, Infotype: Nepojmenovano, Datum importu: 18.08.2020 02:41, Celková návštevnosť: 1 795, Rubrika: Poľnohospodárstvo, AVE: 7 686,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 0,04

Nová európska stratégia Z farmy na stôl (Farm to Fork, F2F) úplne zatienila predošlú debatu o reforme spoločnej poľnohospodárskej politiky. Európsky agrárny sektor sa tak pripravuje na prechodné obdobie.

Hlavným pilierom Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ sú priame platby poľnohospodárom a dotácie na rozvoj vidieka. Ich objem by mal byť v nasledujúcich rokoch nižší. Dohodli sa na tom premiéri krajín EÚ na júlovom summite.

Lídri EÚ chcú vyčleniť pre poľnohospodársku politiku v nasledujúcom rozpočtovom období 2021 až 2027 celkom 336,5 miliardy eur, čo je zhruba o 46 miliárd eur menej, ako v súčasnom sedemročnom období. Na druhej strane je to o 20 miliárd eur viac, ako pôvodne vyhradila Európska komisia vo svojom návrhu rozpočtu EÚ z roku 2018.

O dohode premiérov teraz diskutuje Európsky parlament a Rada EÚ. Práve europoslanci totiž musia dlhodobý rozpočet EÚ, a s ním aj výdavky určené na poľnohospodársku politiku, schváliť. Očakáva sa, že hlasovať o rozpočtovej legislatíve by mohli v druhej polovici októbra.

Europoslanci a Rada EÚ majú navyše konečne možnosť doladiť reformu spoločnej agropolitiky. Doteraz totiž nebolo jasné, s akým veľkým rozpočtom bude môcť európsky agrárny sektor počítať. Slovensko dlhodobo presadzovalo, aby obálka určená pre **poľnohospodárstvo** bola spolu s kohéznou politikou, teda eurofondami, čo najväčšia.

Nová agropolitika Únie by však nemala byť iba o dotáciách, ale aj o plnení spoločných cieľov. Členské štáty budú musieť predkladať Európskej komisii plány, ako sa vysporiadajú s výzvami, akou je napríklad generačná obmena v sektore.

<https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/micovsky-z-ekologickych-cielov-potravinovej-strategie-eu-nejbudeme-chciet-vykluckovat/>

Spory o klimatické opatrenia

Európska komisia zverejnila návrh reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky už v júni 2018. Od tej doby sa medzi členskými štátmi vedú diskusie o tom, akú podoby mala mať. Ďalšia debata sa vedie na pôde Európskeho parlamentu.

Kameňom sporu sú napríklad klimatické opatrenia vo farmárskom sektore a prepojenie poľnohospodárskej politiky s novou stratégiou Z farmy na stôl. S tou prišla Európska komisia v máji 2020 v rámci Zelené dohody pre Európu. Ako už napovedá názov, jej cieľom je podporiť regionálnych farmárov, skrátiť dodávateľské reťazce a podporiť ekologické **poľnohospodárstvo**.

Otázkou však je, ako zaistiť, že sa farmári budú skutočne podieľať na zlepšovaní stavu európskej krajiny. Obmedzovanie pesticídov, či umelých hnojív a ďalšie vhodné opatrenia totiž nie sú pre poľnohospodárov často ekonomicky výhodné. EÚ by ich preto za také kroky mohla odmeňovať zvláštnymi dotáciami, prípadne im dotácie vziať, ak nebudú hospodáriť v súlade s ochranou životného prostredia.

Prechodné obdobie

Kým rozpočet EÚ pre obdobie 2021 až 2027 by mohol byť schválený ešte tento rok, reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky sa ale do konca roku odhlasovať nestihne. Počíta sa teda so zavedením prechodného obdobia, vďaka ktorému budú môcť európski farmári čerpať peniaze z EÚ aj bez schválenej legislatívy. Vytvorenie prechodného obdobia presadzovalo na európskej úrovni aj Slovensko.

Europoslanci a členské štáty sa teraz prikláňajú k dvojročnému prechodnému obdobiu, Európska komisia ale trvá na jednom roku. Podľa únijnej exekutívy tak bude možné poľnohospodársku politiku lepšie skĺbiť s potravinovou stratégiou F2F a tiež s novovznikajúcim fondom obnovy, ktorý má pomôcť európskej ekonomike zvládnuť koronavírusovú krízu.

<https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/utok-na-polnohospodarstvo-nie-je-to-daleko-od-pravdy-hodnotia-novu-potravinovu-strategiu-eu-farmari/>

Priority nemeckého predsedníctva

Rade EÚ bude do konca roka predsedáť Nemecko. Práve od neho sa očakáva tak vyriešenie rozpočtovej otázky, ako aj posun v reforme agropolitiky. Podľa nemeckej ministerky **poľnohospodárstva** Julie Klöcknerovej sa predsedníctvo zameria okrem samotnej reformy tiež na zlepšovanie životných podmienok zvierat, označovanie poľnohospodárskych produktov, či na digitalizáciu vidieckych oblastí.

Klöcknerová ďalej potvrdila, že sa Nemecko bude usilovať o previazanie priamych platieb s klimatickými opatreniami.

„Potravinová politika bude stáť v čele našej agendy v nasledujúcich mesiacoch. Príkladom je rozšírené nutričné označovanie, ktoré poskytnete spotrebiteľom návod počas ich nákupov, alebo ďalšie opatrenia zamerané na obmedzovanie potravinového odpadu,“ dodala Klöcknerová.

Biopoľnohospodárstvo si na nové pravidlá počká

V januári 2021 by mala začať platiť nová európska legislatíva pre biofarmy. Nové nariadenie by malo zaistiť férové konkurenčné prostredie na európskom trhu a zároveň zamedziť podvodom.

Europoslanci však vyzvali, aby sa platnosť nariadení posunula o rok, pretože farmári, dodávatelia, či kontrolné úrady ešte nie sú na nové pravidlá pripravení.

Podľa informácií serveru EURACTIV.com sa o posunutí legislatívy rozhodne zrejme až na jeseň. Po letnej pauze by sa takisto mala otvoriť verejná konzultácia o novom akčnom pláne. Ľudia sa budú môcť vyjadriť k tomu, ako môže ekologické **poľnohospodárstvo** posilniť udržateľnosť dodávateľských reťazcov.

1.14. Tu sme stále len za agrobarónov. So Sabalom si kupujeme farmu v Rusku, hovorí bývalý šéf pozemkového fondu Šebek [URL](#)

WEB, Datum: 15.08.2020, Zdroj: dennikn.sk, Strana: 0, Autor: Ivan Haluza, Infotype: Nepojmenované, Datum importu: 16.08.2020 02:54, Celková návštevnosť: 48 649, Rubrika: Ekonomika, AVE: 40 992,00 Kč, Země: Slovensko, GRP: 1,06

Bývalý šéf Slovenského pozemkového fondu z čias prvej vlády Smeru Miloslav Šebek patrí k najvplyvnejším hráčom domáceho poľnohospodárstva. Neovláda iba viaceré farmy v Malohonte, na Gemerí a Spiši, ale aj firmu, ktorá drží skoro celý slovenský trh s insemináciou dobytka.

Médiám sa dlhodobo vyhýba, no poskytol rozhovor Denníku E, keďže píše o jeho možnom skrytom vplyve na terajšie vedenie ministerstva pôdohospodárstva.

Vplyv síce odmieta, no zároveň je zjavné, že mnohé veci v domácej agrárnej politike mu prekážajú a chcel by ich zmeniť. Hovorí aj o svojom novom biznise v Rusku, ktorého poľnohospodárstvo sa mu, naopak, veľmi páči.

Uprostred toho poodhalí, že sa naďalej dokáže dostať k nemalým podporám aj doma na Slovensku. Od novej vlády má šancu získať pre svoj tunajší slovenský agrobiznis dodnes vôbec najväčšiu eurofondovú podporu.

V rozhovore sa dočítate:

prečo mu prekáža delenie na malých a veľkých farmárov;
s ktorým ďalším silným domácim podnikateľom ide kupovať prvú farmu už aj v Rusku;
na čo podľa neho využijú osem miliónov eur, ktoré jedna jeho firma teraz dostáva z eurofondov.

Generálna riaditeľka služobného úradu ministerstva pôdohospodárstva Vladimíra Fabriciusová je priateľkou vám blízkeho agropodnikateľa Martina Malatinca. Máme vám naozaj veriť, že cez ňu nemáte vplyv na tento rezort? Alebo že sa o to pri širke vášho podnikania v agrosektore minimálne nepokúšate?

Hovorí sa, že práve vy ste mohli vytlačiť z ministerstva pôdohospodárstva bývalého štátneho tajomníka Samuela Vlčana, pretože presadzoval vykonanie prísneho forenzného auditu Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

Nič z toho nie je pravda. Žiadny vplyv nemám. Mne je jedno, kto bude štátnym tajomníkom. Ja to neriešim. A nedisponujem ani žiadnou horúcou linkou na nejakého premiéra či ministra, aby niekoho dal či nedal odvolať. Pani Fabriciusovú som naposledy videl pred dvoma rokmi.

S Martinom Malatincom spolupracujem v biznise. To je pravda. Jeho kombajny teraz kosili u mňa a moje kombajny budú kosiť u neho. Máme aj spoločný podnik Agro – Poniky. Ale to je všetko.

Mne naozaj neprekáža žiadny štátny úradník ani audit. Mne prekáža to, že si odrazu niekto na rezorte pôdohospodárstva povie, že zvýši nájom za štátnu pôdu. Alebo že sa uprostred roka majú znížiť priame platby.

To sú také výstrely od pása. Veď nájom za štátnu pôdu majú farmári nižšie ako za súkromnú pôdu z toho dôvodu, lebo štátna pôda je značne rozdrobená a sú na nej aj plochy nevhodné na poľnohospodársku výrobu. Toto všetko je v tých nižších nájmoch za štátnu pôdu zohľadnené. No teraz to ideme nepremyslene zmeniť.

Ale nové vedenie ministerstva ide vyrovnávať nájom za štátnu a súkromnú pôdu preto, že to žiada Európska únia aj náš domáci protimonopolný úrad. Farmár, ktorý nemá šťastie na prenájmy pôdy od štátu a obrába len privátnu pôdu, je totiž naozaj znevýhodnený.

Len zopakujem, že súkromné pozemky sú kvalitnejšie vyrovnané. Navyše farmári, ktorí majú v súčasnosti v prenájme štátnu pôdu od Slovenského pozemkového fondu, tak urobili často pred 15 či 20 rokmi, keď o túto pôdu ešte nebol záujem.

Farmári verili, že štát dodrží podmienky zmluvy, a preto zainvestovali do techniky, postavili maštale, nakúpili zvieratá a dnes tieto nájomné zmluvy potrebujú ako prirodzenú súčasť svojho podnikania. Bolo by smutné, keby to všetko museli zlikvidovať. Toto by si mali dnešní úradníci, ktorí o tom rozhodujú, uvedomiť. Boli ma, že sú tu ľudia, ktorí nevedia, o čom rozprávajú, no majú moc rozhodovať.

Narážate teraz na nejakú neprofesionalitu a ne odbornosť terajšieho vedenia rezortu pôdohospodárstva?

Nie. Na nič nenarážam. Netrápte ma, prosím. Netlačte ma niekam, kam nechcem. Ja vám len hovorím, kde vidím problémy v slovenskom poľnohospodárstve.

Obávam sa trebárs aj toho ťaženia na čarodejnice, keď sa tu robia rozdiely medzi veľkými a malými farmármi. Vzniká tu nejaká snaha o vytvorenie vojny medzi veľkými a malými farmármi, aj keď nič také neexistuje.

Hľadá sa problém tam, kde nie je. Lebo je úplne prirodzené, že malý farmár sa orientuje na nejaké špeciálne plodiny ako mak či liečivé rastliny, no obrovské objemy obilia vie efektívne dorábať iba veľký podnik.

Prečítajte si Mičovského najbližšia podriadená musí vysvetľovať väzby na starú agrárnu gardu z čias Smeru a HZDS

Nemôžeme naskakovať na názory západných konkurentov, že treba tunajšie podniky rozdrobiť, lebo potom z jedného efektívnejšieho podniku bude viacero menej efektívnych. Ani banky azda nechceme rozkúskovať na množstvo malých bánk, aby mal svoju banku každý novovyštudovaný bankár.

Západu tlakom na rozdelenie našich väčších fariem nejde o to, aby sme tu produkovali, ale aby sme mohli kámiónov s

potravinami vyvážať ešte viac ako doteraz. Západ nás tlačí do stropovania dotácií: do istej veľkosti už farma nemôže dostať viac dotácií, i keď inak by na to vďaka svojej veľkosti mala právo.

To už ani nie je pokus o príbrzdzenie našich fariem v ďalšom raste. To smeruje k likvidácii našich fariem. Práve pre tento tlak voči veľkým farmárom sa zbavujeme niektorých našich pozícií v tradičnej poľnohospodárskej výrobe. Viaceré naše farmy na Slovensku sme už predali a teraz sa posúvame aj do Ruska. So skupinou Jána Sabola kupujeme spoločne prvú farmu v Rusku.

O ako veľký podnik ide?

Je to farma so šesťtisíc hektármi pôdy a tisíckou kráv. Pracuje na nej vyše 60 ľudí a ide o podnik medzi mestami Togliatti a Samara východne od Moskvy pri rieke Volga. Kupujeme ju od jedného súkromného vlastníka. Končíme tam s due diligence a už doťahujeme iba cenu.

V Rusku máme už dlhšie kontakty. Náš podnik Slovenské biologické služby zameraný na insemináciu a genetiku dobytka má v Rusku vlastnú produkčnú základňu. Pri moskovskej mestskej časti Noginsk smerom na letisko Domodedovo máme asi 40 býkov. Vytvorili sme si tam už vzťahy a spoznali sme už ruský agrosektor.

Ideme tam však hlavne preto, lebo Rusi v sebe majú zdravú chuť produkovať viac. Dlhoboli závislí od Západu v dovoze mäsa, mlieka i vajčiek. Ale postupne už v jednotlivých komoditách dosahujú sebestačnosť.

V produkcii bravčového mäsa sú sebestační už asi tri roky a tento rok sú prvýkrát sebestační aj vo výrobe mlieka. Každý rok zdvíhajú jeho produkciu o päť percent. Veria, že časom bude ich mlieko významným exportným artiklom do Číny. V Rusku chceme určite rásť.

Foto N – Tomáš Benedikovič

Svoje nové investície posúvate do Ruska, lebo tu sa vám podnikanie v **poľnohospodárstve** už tak nepáči?

Chráňboh, nechcem porovnávať Slovensko a Rusko, lebo aj tam u nich je veľa vecí nedobrych. Ale Rusi sú naozaj zdravo nastavení na rast výroby. Nie ako u nás, kde hovoríme o potrebe zvyšovania výroby i sebestačnosti, no dotácie máme nastavené proti produkcii.

Dotácie tu stále máme na plochu a nie na výkon. Ľudia nevedia úplne presne, načo dotácie sú. Len chcú, aby išlo do **poľnohospodárstva** menej dotácií.

Ja by som bol šťastný, keby sme my na Slovensku, ale aj všetci ostatní v iných krajinách nedostávali ani euro dotácií. Práve potom by sa ukázalo, kto je naozaj efektívny a kto to vie robiť najlepšie. Dnes je dotovanie v EÚ nespravodlivé, pretože my máme nižšie dotácie ako iné krajiny Únie.

Teda naozaj už chcete viac investovať v Rusku ako doma na Slovensku?

Tak by som to nechcel hovoriť, ale tu naozaj nie je príjemné byť veľkým farmárom. Ste ako hromozvod – každý do vás triafa. Ten tlak na veľkých farmárov je jedným z faktorov nášho posunu do Ruska.

Pozeráte sa s agrárnymi investíciami aj po iných krajinách?

Nie. Rusko je naša priorita. Dakedy som sa veľmi snažil s našou genetikou o Čínu, ale Slovensko už 20 rokov nevie s Číňanmi podpísať zmluvu o vzájomnom uznávaní certifikátov.

V Číne sa však stále pozeráme po víne, lebo nedávno sme vstúpili aj do biznisu s tokajským vínom. Zatiaľ sa nám podarilo zrealizovať predaje len na Taiwane, ale veľmi sa snažíme preniknúť aj na čínsky trh.

S genetikou sa už o Čínu nesnažím, lebo viem, že by to bol boj na ďalších 10 či 15 rokov, a už mám svoj vek.

Máte v Rusku rozrokované prevzatia aj ďalších fariem?

Mojím cieľom nie je mať v Rusku veľa podnikov. Chcem tento prvý podnik uchopiť a urobiť z neho firmu s čo najvyššou úžitkovosťou i ekonomikou. Chceme z toho mať vzorovú farmu pre ďalšie šírenie našej genetiky v Rusku.

Nechcem mať množstvo fariem tam i tam. Nie sme nejakí agrobaróni, ako sa to často zjednodušuje. Chceme len normálne podnikat'.

Foto N – Tomáš Benedikovič

I keď treba povedať aj to, že vám k majetku nepomohla iba šikovnosť v podnikaní, ale aj vaša funkcia v Slovenskom pozemkovom fonde, ktorý ste viedli v rokoch 2007 a 2008 počas prvej vlády Smeru. Koľko pôdy vtedy získali do prenájmu vaše podniky?

No vidíte, to sa zasa preháňa. Keď som pracoval na fonde, ani jednému nášmu podniku som žiadnu nájomnú zmluvu nepodpisoval a neurobil tak ani nikto z mojich podriadených. Takisto som od štátu nikdy ani žiadnu pôdu nekupoval, a to sme jej doteraz nakúpili pre naše podniky už zhruba tritisíc hektárov.

Napriek tomu sa na nás ukazuje ako na vplyvných agrobarónov. Aj teraz očakávam, že sa na nás zasa znesie vlna kritiky, keďže so Slovenskými biologickými službami sme jediná privátna firma, ktorá je medzi predbežne vytypovanými úspešnými uchádzačmi o podpory z inovačných fondov pre oblasť zdravých potravín a životného prostredia.

Rezortom školstva bolo vybraných len niekoľko projektov univerzít a výskumných ústavov a my sme s našim projektom na

ďalšie zlepšenie genetiky tunajšieho dobytku jedinou súkromnou firmou, čo v tejto výzve uspela. Projekt má získať podporu v celkovej výške ôsmich miliónov eur, ale až tri štvrtiny peňazí pôjdu našim partnerom z verejného sektora.

Projekt sme totiž predložili spolu s nitrianskou Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou a Výskumným ústavom živočíšnej výroby. Proces schvaľovania projektu trval až dva a pol roka, lebo inovačné výzvy zasiahli mnohé kauzy a zodpovední ľudia sa báli rozhodovať. No teraz sme radi, že sa to celé uzavrie a dostaneme sa k podporám na dobrý projekt.

Osem miliónov eur je vaša dodnes najväčšia podpora z eurofondov. Aký vlastne má byť prínos tohto projektu?

V krátkom čase a skokovo zvýšime genetickú úroveň mliekových kráv na Slovensku.

Môžete byť konkrétnejší? Aké sú konkrétne ciele projektu?

S využitím genomickú selekcie a inovatívnych biotechnologických metód chceme zásadne zvýšiť odolnosť tunajšieho dobytku voči chorobám. Doteraz sa v genetike sledovala hlavne úžitkovosť stád, no my chceme zlepšiť produkciu aj s dôrazom na zlepšenie zdravotného stavu zvierat.

Ak budú kravy odolnejšie, nielenže budú mať viac mlieka, ale chovatelia ušetria aj na veterinárnej starostlivosti. Dnes špičkové kravy vedú na Slovensku nadojiť zhruba 12-tisíc litrov mlieka ročne. Naš cieľ do budúcnosti je dostať sa až na 15-tisíc litrov.

Nebudeme pritom pracovať iba s genetickými metódami. Naš projekt cieľi aj na zabezpečovanie kvalitnejších krmív. Chceme, aby sa v krajine začala pri produkcii krmovín využívať nová výkonnejšia zberová technika, ktorá ich z polí rýchlo pozbiera v optimálnej fáze rastu. Vtedy, keď krmoviny ešte nezačínajú drevnať a je v nich optimálny obsah živín.

Preto na tomto projekte spolupracujeme aj s domácou strojárskou firmou Dewex. Pre mňa nie je lákadlo tých osem miliónov eur, ale to, že sa na Slovensku konečne dajú peniaze do zmysluplného zvýšenia genetiky našich základných chovov dobytku. Na konci dňa z celého toho projektu nebude mať vyššie zisky iba moja firma, ale chovatelia dobytku na mlieko po celej krajine.

Gro vášho biznisu je v chove dobytku. Ako vnímate environmentálne tlaky na zníženie početnosti hospodárskych chovov dobytku, keďže emisiami metánu tiež prispievajú ku globálnemu otepľovaniu? Neobávate sa o budúcnosť svojho biznisu?

Vôbec sa toho nebojím. Aj preto, že mnohé štúdie sa už v minulosti menili. Nechám sa prekvapiť, keď sa konečne naozaj odborne preskúma, ako dobytok ubližuje našej planéte.

Navyše my ekológii pomáhame práve tým, že neustále zvyšujeme úžitkovosť. Dakedy sme tu mali 600-tisíc kráv, no dnes nám na ten istý objem spotrebovaného mlieka stačí len 130-tisíc kráv. A krava, ktorá nadojí štyrikrát viac mlieka, zároveň štyrikrát viac aj „nenaprdí“ a „nenagrgá“.

Keď teda zvyšujeme úžitkovosť, znižujeme emisie. Straty záujmu o mäso a mlieko sa neobávam. Obávam sa iných vecí – stropovania dotácií pre naše farmy či zvyšovania nájomov za štátnu pôdu.

Ministerstvo by s farmármi malo viac hovoriť o tom, ako chce regulovať naše podnikateľské prostredie. Potrebujeme spolu viac komunikovať, lebo zatiaľ to medzi nami nie je dialóg, ale dva monológy. Jedni kričia to a druhí zasa niečo úplne iné a nikto nechce nikoho počúvať. To nie je dobré.

Foto N – Tomáš Benedikovič

Biznis Miloslava Šebeka

Bývalý šéf Slovenského pozemkového fondu z čias prvej vlády Smeru donedávna podľa vlastných slov ovládal na Slovensku agropodniky na celkovo až 20 tisícoch hektároch pôdy, no časť svojich fariem už predal. Dnes ovláda cez podnik Agroban z Bátky pri Rimavskej Sobote a spišský podnik Hortip vyše 7-tisíc hektárov pôdy a obe tieto jeho farmy chovajú 800 kusov dobytku.

Jeho najcennejšou firmou sú Slovenské biologické služby zamerané na insemináciu dobytku. Ich zisk sa totiž každoročne pohybuje okolo milióna eur. Držia zhruba 90-percentný podiel na domácom trhu inseminácií, no inseminačné dávky vyvážajú aj do mnohých iných krajín sveta.

Spoluvlastní aj výrobcu krmných zmesí Boskop Poľnonákup Trenčín a tiež vinársku firmu z východoslovenskej tokajskej vinárskej oblasti Tokaj&Co.

Okrem poľnohospodárstva sa venuje aj developerskému biznisu. Byty i budovy stavia aj v Bratislave.

Najväčším škandálom počas jeho pôsobenia na čele pozemkového fondu boli sporné reštitúcie podtatranských pozemkov pri Veľkom Slavkove. V čase podpisu týchto prevodov však ešte nebol vo funkcii a fond vtedy viedol vtedajší námestník Branislav Bríza, ktorého do fondu nominovalo HZDS. Šebek bol na fonde nominantom Smeru.